

Звіт директора Ліцею № 5 міста Житомира про роботу у 2022/2023 навчальному році

Освіта була і надалі залишається найвищим національним пріоритетом, основою для розвитку особистості, суспільства та держави. Сьогодні вона зазнає суттєвих змін – змінюються пріоритети, структура і зміст освіти, пов'язані із запровадженням компетентнісного підходу до формування змісту та організації освітнього процесу. Тому створення високоефективної системи якісної освіти – це об'єктивна вимога часу.

Колектив ліцею протягом 2022/2023 навчального року працював над втіленням у життя Законів України «Про освіту», «Про повну загальну освіту», Державної національної програми «Освіта», «Національної доктрини розвитку освіти», Конвенції ООН про права дитини. Це були поступальні кроки, які логічно і тактично сприяли вирішенню та реалізації пріоритетних питань роботи закладу.

У минулому навчальному році в закладі працювало 126 педагогічних працівників. З них – 30 – мають педагогічне звання «учитель-методист», 20 – «старший учитель», 69 мають вищу кваліфікаційну категорію, 11 – першу категорію, 13 – другу категорію, 33 – категорію «спеціаліст».

На початку 2022/2023 навчального року у ліцеї було відкрито 63 класи, із них 1-4-х - 25 класів, 5-9-х – 33 класи, 10-11-х – 5 класів. Мова навчання – українська. Профіль навчання в старшій школі: 10-А, 11-А класи – математичний; 10-Б, 11-Б класи – українська філологія, 10-В клас – іноземна філологія.

Станом на 05.09.2022 кількість учнів становила 1844 особи. Середня наповнюваність учнів у класах складала – 29 осіб.

Реалізація освітньої програми й навчального плану за 2022/2023 навчальний рік та результати навчальної діяльності учнів

На виконання основних вимог Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», згідно з річним планом роботи ліцею адміністрацією було проведено комплексний аналіз виконання навчальних планів і програм.

Навчальні плани на 2022/2023 навчальний рік складені за такими освітніми програмами:

– Типова освітня програма для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 12.08.2022 р. №743-22;

– Типова освітня програма для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 12.08.2022 р. №743-22;

– Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року № 235;

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405;

– Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 28.11.2019 року № 1493;

– Освітня програма для 1-2 класів «На крилах успіху» (Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, науковий керівник А.Д. Цимбалару) лист МОН України №1/9-344 від 25.05.2018 "Про завершення експертизи освітніх програм";

– Освітня програма для 3-4 класів «Світ чекає крилатих» (Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, науковий керівник А.Д. Цимбалару) лист інституту модернізації змісту освіти від 24.12.2020 №221/12-Г-1201; лист Державної служби якості освіти України від 22.09.2020 року № 01/01-23/1115 «Щодо результатів експертизи освітньої програми».

Враховуючи потреби учнів, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у старшій школі було введено різнопрофільне навчання: профіль української філології, іноземної філології, математичний профіль.

У ліцеї працювали класи з українською мовою навчання; німецької мови (8-Б, 8-Г, 9-А, Б, Г); польської мови (8-Б, Г, Д, Є, 9-і класи).

Робочий навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на поглиблене вивчення предметів, предмети та курси за вибором, спецкурси, факультативи, індивідуальні години, групові консультації тощо.

На підставі рішення педагогічної ради від 22.06.2022 протокол № 24 з урахуванням бажання батьків, кадрового та методичного забезпечення за рахунок варіативної частини надано:

➤ для формування сталого, екологічного стилю повсякденного життя у домашньому господарстві, закладі освіти та місцевій громаді ліцей впровадив у 1-4-х класах уроки для стійкого розвитку «Школа друзів планети» по 0,5 години на тиждень;

➤ для навчання дітей правилам і законам мислення, формування вміння порівнювати, аналізувати, узагальнювати, робити умовиводи, розвивати творчі здібності учнів, для надання можливостей учням ліцею підготувати себе до сприймання основ наук у основній та старшій школі в **1-4-х класах** введено **по 0,5 години** курсу за вибором «Логіка»;

➤ у 11-Б та 10-Б класах введено профільне навчання з української мови та літератури;

➤ у 10-А та 11-А класах введено профільне навчання з математики;

➤ у 10-В класі введено профільне навчання з англійської та української мов;

- додаткові години англійської мови у 8-Б, 8-Г, 8-Д, 8-Є, 9-х, 10-А, 11-А класах з метою підвищення рівня знань учнів;
- додаткова година математики в 10-Б, 11-Б класах з метою поглиблення знань;
- додаткові години історії України в 10-А, 10-Б, 11-Б класах з метою підготовки до НМТ;
- додаткові години географії в 11-А, 10-Б класі з метою підготовки до НМТ;
- з метою формування в учнів наукової картини про український світ, українську людину, українську спільноту, українське культуротворення та державотворення, виховання в учнів високої патріотичної свідомості, готовності до виховання громадянського та конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності та незалежності України в 5-х класах введена 1 година курсу «Українознавство»;
- з метою виховання свідомості та духовності дітей у 6-х класах введено 0,5 години етики «Психологія спілкування»;
- з метою виховання в учнів любові до рідного краю, поваги до традиційно-культурних надбань українського народу, формування національної самосвідомості у 8-х класах введено 0,5 години курсу «Історія рідного краю».

Додаткові години для проведення індивідуальних консультацій та групових занять:

- ✓ українська мова:
 - «Сходинки до орфографії» - 5-ті класи;
 - «Цікаве словотворення» - 6-ті класи;
 - «У світі морфології» - 7-і класи;
 - «Синтаксичні подорожі» –8-мі класи;
 - «Пунктуаційний практикум» - 9-і класи;
- ✓ математика для учнів 5-х, 6-х, 7-х, 8-х класів;
- ✓ інформатика;
- ✓ географія;
- ✓ біологія;
- ✓ історія України;
- ✓ хімія;
- ✓ польська мова для учнів 6-х, 8-х класів.

Проте варто зазначити, що у зв'язку з недостатнім фінансуванням через оголошений у країні воєнний стан у II семестрі години варіативної складової були зняті з оплати, були внесені зміни до тарифікації, а тому заняття не проводилися.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснювався відповідно до наказів МОН України від 20.02.2002 р. № 128 та від 26.05.2008 р. № 461. На групи ділилися учні, які навчалися очно:

- 6-Б, 7-Б класи для вивчення іноземних мов;
- 6-Б, 7-Б класи для вивчення трудового навчання;

- 2-4-і, 5-В, 5-Г, 5-Ж, 6-Б, 7-Б, 7-Д класи для проведення уроків інформатики.

Години фізичної культури в 1-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

З метою якісної систематичної підготовки до НМТ в 11-х класах було виділено години на проведення індивідуальних занять з української мови, історії України, математики, англійської мови та інших базових дисциплін (відповідно до заяв учнів) в I семестрі.

На кінець навчального року з усіх навчальних предметів інваріантної складової програма виконана повністю як за кількістю годин та практичним мінімумом письмових робіт, так і змістовно. У серпні батьківським колективам було запропоновано різні форми навчання (очну, з використанням технологій дистанційного навчання, сімейну, екстернат), з яких вони мали обрати оптимальну для своєї дитини, зважаючи на діючий воєнний стан у країні. На початку навчального року більшість батьків обрали для своїх дітей навчання з використанням технологій дистанційного навчання для учнів 2-11-х класів. На очну форму навчання вийшли у повному складі учні 1-х класів; на основі 5-В, 5-Г, 6-Б, 7-Б класів були сформовані збірні класи по паралелі. З 31 жовтня 2022 року на очне навчання вийшли учні 4-А, Б, В, Д класу (згідно із заявами батьків та відповідно до рішення педагогічної ради від 05.10.2022 протокол № 5, від 28.10.2022 протокол № 8). Наприкінці I семестру класними керівниками було проведено опитування батьків з приводу форм навчання їх дітей у II семестрі. З II семестру згідно з результатами опитування на очне навчання вийшли всі класи початкової ланки, крім 4-Г, 3-В, 3-Є класів; у середній школі на очну форму вийшли ще два класи – 5-Ж та 7-Д. Також у II семестрі збільшилась кількість дітей, які перейшли на сімейну або екстернатну форми навчання.

Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання відбувався переважно у синхронній формі через інтернет-платформу ZOOM згідно з розкладом, затвердженим на 01 вересня 2022 року, та в асинхронній формі через Google-диск ліцею у випадку відсутності електропостачання та інтернету в учнів або вчителів. Платформа Zoom була обрана педагогічною радою, тому що її можна використовувати як на комп'ютері, так і на планшеті чи смартфоні. Учні заздалегідь знали, в який час, день заплановані заняття. У платформу вбудована інтерактивна дошка, яку вчителі мають можливість демонструвати учням. Крім того, є можливість легко й швидко перемикається з демонстрації екрана на інтерактивну дошку. На всіх онлайн уроках вівся відеозапис заняття, усі відеозаписи уроків учителі розміщали на власних Google-дисках, посилання на відеозаписи виставлялися на ліцейному Google-диску. Це потрібно було і для того, щоб учні, які навчалися згідно із заявами батьків в асинхронному режимі, мали змогу вчасно переглядати уроки і виконувати всі необхідні письмові роботи. Для зворотного зв'язку використовували класні Viber-групи, електронні пошти.

Адміністрацією закладу був складений оптимальний розклад уроків, у якому навчальний час для оволодіння учнями програмовим матеріалом з навчальних предметів передбачений в обох режимах та з дотриманням норм

Санітарного регламенту для закладів ЗЗСО у разі використання технологій дистанційного навчання. У розклад за необхідності вносились зміни. Учнім завчасно про внесені зміни повідомляли класні керівники та класоводи.

Під час оголошення повітряної тривоги з пріоритетом збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу завжди здійснювалися заходи цивільного захисту в умовах правового режиму воєнного стану.

Для педагогічних працівників були створені необхідні умови для проведення онлайн уроків. Згідно з написаними заявами вчителів освітні послуги вирішено було надавати за місцем проживання педагогів (дистанційно), у приміщенні закладу працювали вчителі, які викладали в класах, що навчалися на очній формі. Адміністрацією закладу була надана методична допомога педагогам щодо планування та проведення уроків (за потребою).

Виконання освітніх програм та освоєння навчального матеріалу було здійснено за допомогою використання вчителями та учнями освітніх платформ «Всеукраїнська школа онлайн», «Всеосвіта», освітнього онлайн - порталу для вчителів «На Урок», освітніх відео та навчальних каналів –YouTube, додатків Google, інших засобів дистанційного навчання, перегляду відеозаписів онлайн уроків з поясненням нового матеріалу з подальшою самостійною роботою (асинхронний режим навчання), використання додатків для зворотного зв'язку: електронної пошти, вайбера. Для формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів учителі закладу використовували освітні платформи Classtime, На Урок, Всеосвіта, Kahoot! та ін.

Найпоширенішим засобом зв'язку з учнями, що дозволяє дзвонити і відправляти текстові повідомлення іншим користувачам, є мобільний додаток Viber. Створені і активно функціонують вже біля 3 років групи класів, де додані і батьки учнів, та групи з учителями-предметниками. Також під час дистанційного навчання засобами зв'язку були Telegram, електронна пошта вчителів.

Класні керівники тримали на контролі кількість учасників синхронного навчання. Майже всі учні виходили на заняття онлайн, крім тих, які працювали лише в асинхронному режимі.

Активне і постійне використання додатку ZOOM забезпечило проведення педагогами в 2022/2023 н. р. в середньому близько 80% уроків у синхронному режимі з різних навчальних предметів. Тільки в листопаді, грудні, лютому можна прослідкувати зниження кількості проведення синхронних занять у зв'язку з аварійним та стабілізаційним відключенням світла через ракетні атаки ворога.

Адміністрація закладу постійно контролювала проведення уроків дистанційного навчання як у синхронному, так і в асинхронному режимі. Також було сплановано організацію безперервного освітнього процесу та постійного доступу учнів до освіти на час стабілізаційних та аварійних відключень електроенергії. Через аварійні відключення електроенергії

внаслідок ракетних обстрілів росією критичної інфраструктури навчальний процес здійснювався шляхом:

1. Розміщення відеопояснення та завдання для роботи в асинхронному режимі на ліцейному Google-диску.

2. Відеоуроки Всеукраїнської школи онлайн розміщувались на ліцейному Google-диску або у вайбер-групі.

3. Розміщувалися відео уроки, презентації з інших доступних та перевірених інтернет ресурсів.

4. Надавалися консультації за допомогою доступних засобів зв'язку: учнівські та батьківські чати, групи класів, мобільного зв'язку.

5. Надавалася можливість відтермінування виконання запланованих домашніх завдань та зменшення їх обсягів для самостійного опрацювання.

6. Здійснювався індивідуальний підхід до учнів, які не мають доступу до мережі Інтернет, та проводилося навчання зручним для них способом.

7. Надавалися посилання на навчальні платформи, які працюють в режимі офлайн.

Усі вчителі не тільки активно використовували матеріали інтернет сервісів, а й самостійно створювали необхідні навчальні та тестові завдання, інтерактивні вправи (на ресурсах wordwall.net, learningapps.org, learning.ua тощо).

Було виявлено групу учнів, яким складно навчатися в умовах дистанційного процесу, вони потребували підтримки. Педагоги тримали зв'язок у телефонному режимі та проводили індивідуальні консультації.

Для реалізації завдань індивідуальної освітньої траєкторії осіб з особливими освітніми потребами вчителі та асистенти вчителя інклюзивних класів ще раз проаналізували індивідуальну програму розвитку дитини, календарно-тематичне планування, визначили теми для вивчення в дистанційному режимі, розробили тематичні завдання в системі онлайн у межах встановленого навантаження.

Класні керівники провели:

– інструктажі для батьків та учнів щодо організації навчання за дистанційними технологіями та надання роз'яснювальної інформації щодо виконання завдань дистанційної форми навчання у Viber-групах, zoom, скайпі тощо.

– реєстрацію учнів в онлайн-групах.

Проте в освітньому процесі з використанням дистанційних технологій навчання було виявлено ряд проблем, а саме:

– не всі учні працюють активно на платформах дистанційного навчання. Для виправлення цього становища класні керівники, вчителі-предметники в телефонному режимі з'ясовували причини, при необхідності надавали консультації, шукали нові можливості зворотнього зв'язку з учнями;

– є проблема відсутності доступу до Інтернету у деяких учнів та контролю з боку батьків;

- відсутність електропостачання в ліцеї або в будинках учнів, учителів;
- є група учнів, яким складно навчатися в таких умовах, і їм потрібна підтримка;
- у багатьох учнів уміння критично мислити, працювати з будь-якою інформацією, навички самоосвіти виявилися несформованими;
- навчання вдома вимагає значно вищого рівня мотивації і самодисципліни;
- є проблема культури комунікації, взаємоповаги і конструктивного зворотного зв'язку загалом;
- є проблема відсутності чи застарілості комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення в сім'ях та у вчителів;
- погана якість Інтернету та/або мобільного підключення.

Результати спілкування з батьками дають можливість стверджувати, що частина батьків частково роз'яснювали матеріал та виконували завдання спільно з дитиною (в основному це батьки учнів початкової ланки та 5-6-х класів); частина батьків допомагали із налаштуванням технічних пристроїв для навчання. Є батьки, які не розуміють шкільну програму, тому не можуть допомогти дитині із виконанням завдань. Найскладніше батькам допомагати дітям з англійською мовою.

Під час перевірки питання виконання навчальних планів і програм було встановлено, що всі програми, методичні посібники, якими користуються вчителі, є в переліку програм і навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою у 2022/2023 н.р. та мають гриф МОН України. Для 5-х класів, які працюють без підручників, усі вчителі надали посилання на електронні підручники. Розбіжностей між кількістю проведених та запланованих у календарних планах уроків, складених на виконання державних програм з усіх предметів навчального плану, не виявлено.

З усіх предметів проводилося поточне оцінювання (крім учнів 5-х класів, для яких, згідно з рішенням педагогічної ради від 15.08.2022 протокол № 25, поточне оцінювання не проводилось з метою найлегшого подолання адаптаційного періоду до навчання в школі II ступеня, а тематичне і підсумкове оцінювання здійснювалось за рівнями). Вчасно здійснювалось тематичне оцінювання. Зошити, в яких виконувались письмові роботи, велися і перевірялися відповідно до «Орієнтовних вимог до виконання письмових робіт і перевірки зошитів».

Перевірка класних журналів та зіставлення записів у них із календарним плануванням вчителів (станом на 21.06.2023) показали, що робочі навчальні плани за 2022/2023 н.р. виконано в обсязі 177 навчальних днів.

Варто відзначити, що порівняно з минулим навчальним роком учні ліцею знизили рівень своєї успішності з усіх предметів, окрім всесвітньої історії, де середній бал учнів залишився без змін, і польської мови, біології, основ здоров'я та фізичної культури, де середній бал і показник якості навченості (ПЯН) дещо підвищились.

Найкращими є показники з таких предметів: фізична культура – 10,9 (ПЯН 99%); основи здоров'я – 10,1 (ПЯН 89%); громадянська освіта – 10,4 (ПЯН 89%); польська мова – 9,8 (86%).

Найнижчими є показники успішності учнів з таких предметів: алгебра – 7,3, геометрія – 7,2.

Також досить низьким залишається показник якості навченості з алгебри та геометрії - 60%.

Залишається значною кількістю учнів з початковим рівнем знань – 78, у минулому навчальному році їх було значно менше - 15, найбільше їх на паралелях 6-х класів – 21 та 8-х – 29. Найбільше учнів, що мають низький рівень навчальних досягнень у 8-Г класі – 8 учнів, 6-Б класі – 9 учнів, 8-Є класі – 8 учнів.

У цілому середній бал успішності учнів середньої ланки (5-9 кл.) склав 8,6 б. (ПЯН 76%), старшої школи (10-11 кл.) – 9,9 б. (ПЯН 83%); у цілому по ліцею цей показник склав 9,3 бала (ПЯН 80%).

Аналіз роботи з обдарованими учнями

Принципово важливим у роботі нашого навчального закладу є орієнтація на розвиток творчості – творчої активності, творчого мислення, здібностей до адекватної діяльності в нових умовах.

Аналіз результатів I етапу олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н.р. свідчить про високий рівень підготовки переважної більшості учнів. Більша частина учасників впоралась з більшістю запропонованих завдань, виявила глибокі знання теоретичного матеріалу та показала вміння застосовувати набуті знання на практиці в нестандартних ситуаціях.

Переможці та призери I етапу олімпіади показали вміння розв'язувати логічні завдання, що виходять за межі шкільної програми, проявили творчий підхід при відповідях та обґрунтуванні своєї думки.

На виконання наказу департаменту освіти Житомирської міської ради від 05.09.2022 № 208 «Про проведення I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», наказу МОН України від 03.10.2022 № 883 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», відповідно до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, конкурси фахової майстерності (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22 вересня 2011 року №1099) та з метою виявлення обдарованої учнівської молоді і залучення її до творчого самовдосконалення, у ліцеї було проведено I етап Всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін.

До участі в I етапі олімпіад з навчальних предметів було допущено всіх бажаючих учнів 5-11 класів. Загальна кількість учасників I етапу по закладу становить 212 учнів.

Аналіз кількісного складу учасників I туру олімпіади свідчить про те, що учні проявили найбільшу зацікавленість олімпіадами з інформатики, географії, англійської мови, математики, історії.

У II етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів повинні були брати участь 35 учнів ліцею.

Значне зменшення кількості учасників II етапу олімпіад пов'язане з введенням у країні воєнного стану та відмовою батьків давати згоду на участь їх дітей у масових заходах.

Як свідчать результати II (міського) туру Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів, учні нашого ліцею домоглися вагомих успіхів і показали ґрунтовні знання програмового матеріалу, вміння логічно мислити та орієнтуватись в нестандартних ситуаціях, виконувати завдання проблемно-творчого характеру та продемонстрували високі досягнення з хімії, інформатики (програмування), інформаційних технологій, математики, історії, англійської мови, географії, трудового навчання.

Ліцейна команда учнів отримала 14 призових місць у II міському етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, а саме:

Результати участі учнів у II (міському) етапі Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році

№	Назва заходу (конкурси, турніри, фестивалі, інтернет-олімпіади тощо)	Прізвище, ім'я учня	Клас	Результат участі (місце, ступінь, диплом, учасник тощо)	Прізвище та ініціали вчителя, який підготував (фах)
1.	Олімпіада з історії	Плотнікова Вікторія	11-Б	Диплом III ступеня	Шкідченко К.Б., вчитель історії
2.	Олімпіада з трудового навчання	Левицька Крістіна	9 – Г	Диплом II ступеня	Шевченко Т. М., вчитель трудового навчання
3.	Олімпіада з хімії	Цівко Ірина	9 – Д	Диплом III ступеня	Федоренко Я.М., вчитель хімії
4.	Олімпіада з інформатик и (програмування)	Вандалович В'ячеслав	11 – А	Диплом II ступеня	Левандовська І.Г., вчитель інформатики; Жуковський С.С., керівник гуртка
5.	Олімпіада з інформатик и (програмування)	Домський Данило	10 – А	Диплом III ступеня	Дідківський О.В., вчитель інформатики; Постова С.А., керівник гуртка
6.	Олімпіада з	Юрковський	11 – А	Диплом I	Левандовська І. Г.,

	інформаційних технологій	Кирил		ступеня	вчитель інформатики, Постова С.А., керівник гуртка
7.	Олімпіада з інформаційних технологій	Домський Данило	10 – А	Диплом I ступеня	Дідківський О.В., вчитель інформатики, Постова С.А., керівник гуртка
8.	Олімпіада з інформаційних технологій	Демидчук Ілля	9 – Д	Диплом II ступеня	Устименко М.І., вчитель інформатики, Постова С.А., керівник гуртка
9.	Олімпіада з інформаційних технологій	Столярчук Дмитро	9 – Д	Диплом III ступеня	Устименко М.І., вчитель інформатики, Постова С.А., керівник гуртка
10.	Олімпіада з географії	Іщук Дар'я	11 – А	Диплом I ступеня	Глушенко О.М., вчитель географії
11.	Олімпіада з математики	Мельничук Таїсія	7 – В	Диплом III ступеня	Копейчик Л.В., вчитель математики
12.	Олімпіада з англійської мови	Капелюк Арсеній	8 – В	Диплом III ступеня	Шпак О.А., вчитель англійської мови
13.	Олімпіада з англійської мови	Герасимчук Тетяна	11 – А	Диплом III ступеня	Галамай А.О., вчитель англійської мови

Згідно з планом роботи НМЦ департаменту освіти у листопаді 2022 року була проведена міська олімпіада з математики для учнів 5 – 6 класів, у якій взяла участь ліцейна команда з двох учнів (призери шкільної відбіркової олімпіади, у якій взяло участь 20 учнів 5-6 класів).

Результати участі учнів 5- 6 класів у міській олімпіаді з математики:

1.	Олімпіада з математики	Бура Артем	6 – Б	Диплом III ступеня	Мельничук Я.М., вчитель математики
----	------------------------	------------	-------	--------------------	------------------------------------

Такі результати наші учні здобули завдяки наполегливій, кропіткій праці педагогів школи.

За сумлінну працю по підготовці учнів до II (міського) етапу Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів та досягнуті успіхи у 2022/ 2023 н.р. великі слова вдячності заслуговують вчителі:

- вчителі інформатики Ірина ЛЕВАНДОВСЬКА, Олександр ДІДКІВСЬКИЙ, Маргарита УСТИМЕНКО;

- вчитель географії Олена ГЛУШЕНКО;
- вчитель хімії Ярослава ФЕДОРЕНКО;
- вчителі математики Лариса КОПЕЙЧИК, Яна МЕЛЬНІЙЧУК;
- вчитель історії Катерина ШКИДЧЕНКО;
- вчитель англійської мови Анжеліка ГАЛАМАЙ, Олена ШПАК;
- вчитель трудового навчання Тамара ШЕВЧЕНКО;
- керівники міжшкільних факультативів Світлана ПОСТОВА, Сергій ЖУКОВСЬКИЙ.

2 учні ліцею брали участь у III (обласному) етапі Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів. Вони стали призерами обласного етапу, маємо два дипломи призерів.

**Результати
участі учнів у III (обласному) етапі Всеукраїнських олімпіад
з навчальних предметів 2022/2023 н.р.**

<u>№</u>	<u>Предмет</u>	Прізвище, ім'я учня	Клас	Результат участі	Прізвище та ініціали вчителя, який підготував
1.	Інформатика, програмуванн я	Вандалович В'ячеслав	11 – А	Диплом II ступеня	Левандовська І.Г., вч. інформатики; Жуковський С.С., керівник гуртка
2.	Інформаційні технології	Домський Данило	10 – А	Диплом II ступеня	Дідківський О.В., вч. інформатики, Постова С.А., керівник гуртка

Одним із результатів навчальної роботи дитини є участь у МАН – творчому об'єднанні учнів освітніх етап закладів, яке сприяє виявленню здібностей, обдарувань, самовизначенню та самореалізації особистості засобами залучення до пошукової, експериментальної, дослідницької роботи в різних галузях науки, техніки, культури.

МАН забезпечує творчий, інтелектуальний, духовний розвиток особистості, підготовку до майбутньої професійної та громадської діяльності.

У ліцеї діє філія науково-дослідницького товариства «Інтелект» (керівник заступник директора школи з навчально – виховної роботи Левандовська І.Г.).

У грудні 2022 року учениця 11 – А класу Ішук Дар'я брала участь в I (міському) етапі конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН України, стала переможцем міського та обласного етапів конкурсу – захисту МАН України (нагороджено дипломами I ступеня) та призером III (всеукраїнського) етапу цього конкурсу (диплом III ступеня). Керівником роботи учениці є Шубіна О.А., керівник гуртка ЖМЦНТТУМ, методист цього центру, з яким багато років співпрацює наш освітній заклад.

Треба відзначити систематичну роботу вчителів закладу по підготовці учнів до різноманітних інтелектуальних, творчих конкурсів, фестивалів, а саме:

№ п/п	Назва заходу офлайн та онлайн форматів (конкурси, турніри, фестивалі, інтернет- олімпіади тощо)	Етап (міський, обласний, всеукраїн- ський тощо)	Прізвище, ім'я учня	Клас	Результат участі (місце, ступінь, диплом, учасник тощо)	Прізвище та ініціали вчителя, який підготував (фах)
1.	<i>Міжнародний</i> конкурс з української мови імені Петра Яцика	Міський Обласний Всеукраїнс ький	Слінчак Катерин а	3 - А	Диплом 1 ступеня Диплом III ступеня Учасник	Ярошинсь ка І.М., вчитель початкови х класів
2.	<i>Міжнародний</i> конкурс з української мови імені Петра Яцика	Міський Обласний Всеукраїнс ький	Грибан Анастасі я	7 - А	Диплом 1 ступеня Диплом III ступеня Учасник	Кузнєцова І.В., вчитель укр.мови та л-ри
3.	<i>Міжнародний</i> конкурс з української мови імені Петра Яцика	Міський	Мосійчу к Анна	6 - Д	Диплом II ступеня	Таранець Л.Ф., вчитель укр.мови та л-ри
4.	Всеукраїнському конкурсі "Математичний занзібар"	Обласний	Бура Артем	6 – Б	Дипломом III ступеня	Мельнійчу к Я.М., вчитель математик и
5.	Конкурс учнівської молоді з Офіс – менеджменту – 2023	Міський	Демидч ук Ілля	9 – Д	Диплом II ступеня	Устименко М.І., вчитель інформат, Постова С.А., керівник гуртка

6.	Конкурс учнівської молоді на кращого користувача офісними програмами	Міський	Демидчук Ілля	9 – Д	Диплом II ступеня	Устименко М.І., вчитель інформат., Постова С.А., керівник гуртка
7.	V обласний фестиваль патріотичних дій «Патріот – Fest»	Міський етап	Грибан Анастасія	7-А	Диплом переможця	Малинівська К.А. педагог-організатор, вч. української мови та літератури
8.	V обласний фестиваль патріотичних дій «Патріот – Fest»	Міський етап	Мазур Анастасія	5-А	Диплом переможця	Воробйова О.В
9.	V обласний фестиваль патріотичних дій «Патріот – Fest»	Міський етап	Удовиченко Мілана	1-Б	Диплом переможця	Кузьмінська О.А, вч. початкових класів
10.	V обласний фестиваль патріотичних дій «Патріот – Fest»	Міський етап	Мозговецько Максим	1-Б	Диплом переможця	Кузьмінська О.А, вч. початкових класів
11.	V обласний фестиваль патріотичних дій «Патріот – Fest»	Міський етап	Мазирець Валерія	1-Д	Диплом переможця	Свінцицька Л.В., вч. початкових класів
12.	Всеукраїнська виставка «Український сувенір» у розділі «Українська народна вишиванка»	Міський етап	Джигора Анастасія	10-В	Диплом переможця	Шевченко Т.М., вч. трудового навчання

13.	Обласний етап Всеукраїнської природоохоронної акції «Парки – легені міст і сіл»	Обласний етап	Коханенко Анастасія	9-Д	II місце	Мельниченко О.О., вч. біології
14.	Міський заочний конкурс юних фотоаматорів «Моя Україна» номінація «Портрет»	Міський	Станішевська Аріна	7-Д	III місце	

Щорічно учні нашого закладу беруть активну участь у різноманітних масових заходах міста, області, країни, а саме:

№ п/п	Назва заходу	Етап	Кількість учасників	Результат	Координатор (Прізвище та ініціали педагогічного працівника, фах)
1.	Загальноміська гра «Київська Русь - Україна»	Міський	4 учня	Диплом II ступеня	Верещинська О.І., вчитель історії, правознавства
2.	Шкільна ліга з футболу «BGV KIDS», чемпіонат серед учнів 2013-2014 років народження	Міський	11 учнів	Бронзовий кубок (III місце)	Загоруйко А.О., вчитель фізкультури

Учень 6-В класу Бура Артем (вчитель математики Яна МЕЛЬНИЙЧУК), був нагороджений дипломом III ступеня департаменту освіти Житомирської міської ради за участь у Всеукраїнському конкурсі "Математичний занзібар" для учнів 5-6 класів та 21 грудня 2022 року отримав премію для обдарованої молоді. Також премію для обдарованої молоді отримали: Вандалович В'ячеслав, учень 11-А класу (вчитель Ірина ЛЕВАНДОВСЬКА), абсолютний призер міського конкурсу найкращої програми для комп'ютера, переможець міського і призер обласного етапів олімпіади з інформатики (програмування); Демидчук Ілля, учень 9-Д класу (вчитель Маргарита УСТИМЕНКО), переможець міської олімпіади з Інформаційних технологій, призер предметних конкурсів з інформатики.

У грудні 2022 року головою Житомирського ОДА були відзначені 21 юнаки та дівчата з Житомирщини, які у 2022 році стали переможцями фінального етапу всеукраїнського конкурсу Малої академії наук. Серед нагороджених учениця 11А класу нашого ліцею Іщук Дар'я.

Уся система роботи з обдарованими дітьми має давати і у нашому освітньому закладі щорічно дає позитивні результати. Для того щоб процвітати в дорослому житті, сучасній талановитій людині необхідно бути менеджером своїх ідей і вміти просувати їх на ринку послуг.

А тому головна мета роботи педколективу – забезпечення підтримки обдарованих дітей шляхом створення умов для їх творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку; на сучасному етапі – виховання здорової, творчої, компетентної особистості, носія національних цінностей, загальнолюдських, наукових філософських надбань, особистості, яка живе в гармонії з природою і з собою.

Аналіз методичної роботи

Методична робота як важлива структурна одиниця організації освітнього процесу в ліцеї забезпечує цілісну систему заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації, професійної майстерності кожного педагогічного працівника, розвиток творчого потенціалу всіх учасників освітнього процесу.

У 2022/2023 навчальному році цей напрямок діяльності реалізувався відповідно до чинних освітніх документів, зокрема, Конституції України, Законів України «Про освіту» «Про повну загальну середню освіту», основних положень Концепції НУШ та інших; документів ліцею: відповідних розділів річного плану роботи ліцею, наказу по ліцею від 02.09.2023 № 159 «Про організацію методичної роботи в ліцеї у 2022/2023 навчальному році», планів роботи методичної ради ліцею, методичних об'єднань закладу. Цей напрямок роботи продовжував здійснюватися на основі організаційної, інформаційної діяльності з підвищення наукового, загальнокультурного рівня педагогічних працівників, моніторингу організації освітнього процесу в закладі, методичної роботи та результативності надання освітніх послуг здобувачам освіти; аналізу професійних потреб та інтересів педагогічних кадрів, рівня їхньої компетентності; удосконалення та пошуків нових форм і методів роботи з обдарованими учнями.

Метою організації методичної роботи в ліцеї було підвищення професійних компетентностей педагогічних працівників закладу, приведення їх у відповідність із загальнодержавними стандартами на засадах наступності; спрямування діяльності педагогів на пошук та застосування освітніх технологій, зорієнтованих на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти; утвердження іміджу закладу; перспективності та спадкоємності в роботі всіх освітніх ланок через дослідження науково-методичної проблеми закладу «Підвищення результативності та якості освітнього процесу шляхом реалізації творчого потенціалу вчителя в умовах пріоритету розвитку особистості учня» на заключному етапі (5-й рік дослідження).

Основними напрямами в роботі над науково-методичною проблемою були:

- вивчення та аналіз основних освітніх нормативних документів, програм, інструктивних матеріалів, методичних рекомендацій щодо змісту, форм та методів організації освітнього процесу;

- забезпечення науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників в умовах глобалізації та відкритості інформаційного освітнього простору;
- ознайомлення, вивчення та використання на практиці сучасних досягнень психолого-педагогічної науки, перспективного педагогічного досвіду;
- розвиток ініціативи й творчості, новаторських пошуків педагогів;
- сприяння самоосвітній фаховій діяльності педагога з використанням офлайн та онлайн платформ з метою безперервного підвищення власної кваліфікації та педагогічної майстерності;
- урізноманітнення форм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (тренінгові заняття, інтерактивні лекції, майстер-класи, дискусії, конференції тощо) та створення власного авторського творчого продукту (проєктів, навчально-методичних розробок, авторських програм тощо);
- підтримка науково-дослідницької роботи вчителів ліцею, інноваційних та інформаційних технологій, методично-практичного забезпечення розробок з методики викладання предметів;
- підготовка та проведення заходів, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу, надання практичної методичної допомоги педагогам в оволодінні сучасними методами навчання та виховання;
- організація якісного забезпечення освітнього процесу; забезпечення використання інформаційно-комунікаційних технологій, формування єдиного інформаційно-навчального середовища та покращення інформаційної культури педагога;
- удосконалення системи роботи з обдарованими дітьми шляхом всебічного розвитку особистості з максимальним урахуванням їх здібностей та обдарувань;
- забезпечення участі педагогів і учнів ліцею у всеукраїнських та міжнародних освітніх проєктах, програмах, конкурсах;
- забезпечення роботи спецкурсів, гуртків, індивідуальних та групових занять з метою розвитку творчих можливостей учнів;
- забезпечення змістовного наповнення WEB-сайту ліцею.

У ході роботи над проблемою вирішувалися такі завдання:

- удосконалення змісту, форм і методів освітнього процесу відповідно до поставленої проблеми;
- активізація роботи кожного педагога щодо ефективності та результативності досягнень учнів;
- упровадження освітніх інноваційних технологій, спрямованих на всебічний розвиток творчого потенціалу учнів;
- урізноманітнення форм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (тренінгові заняття, інтерактивні лекції, майстер-класи, дискусії, конференції) та створення власного авторського творчого

продукту (проектів, навчально-методичних розробок, авторських програм тощо);

- залучення учнів і вчителів до дослідницької роботи як вагомого чинника у ході формування ключових компетентностей;
- застосування диференційованого підходу при підвищенні фахового рівня педагогів закладу;
- оновлення роботи методичної ради, предметних методичних об'єднань, творчих груп, інших методичних структур;
- поширення досвіду роботи закладу освіти, методичних підрозділів, педагогічних працівників шляхом друку матеріалів у фахових виданнях; розміщення розробок на освітніх сайтах; забезпечення змістовного наповнення WEB-сайту ліцею;
- забезпечення участі педагогів і учнів ліцею у всеукраїнських освітніх проєктах, програмах, конкурсах.

Методична робота закладу була практично спрямована, відзначалася як традиційними, так і нетрадиційними підходами, поєднанням індивідуальних, групових, колективних форм роботи з учителями; вивченням можливостей поєднання очного і дистанційного надання освітніх послуг через єдину шкільну мережу «Єдина школа» за інституційною та індивідуальною формами здобуття освіти, викликаними новими умовами праці в дії воєнного стану на території України, і використання різноманітних онлайн ресурсів для надання освітніх послуг, самоосвітньої діяльності та залучення учнів до участі в онлайн конкурсах, олімпіадах, конференціях тощо.

Важливим в організації методичної роботи ліцею залишалося питання діагностування та моніторингу діяльності членів педагогічного колективу, при вивченні яких використовувалися такі поширені його методи, як спостереження, бесіди, аналіз, онлайн опитування, анкетування. Робота педагогів та методичних структур закладу узагальнювалася за допомогою рейтингових таблиць досягнень педагогів, довідок про моніторинг роботи педагогів з обдарованими та здібними учнями, довідок про моніторинги участі учителів у методичних заходах, видавничій діяльності, поширенні досвіду, підвищенні кваліфікації, творчих звітів учителів, які атестувалися, презентацій освітньо-методичної роботи вчителів тощо. Вивчалася навчально-методичне забезпечення предметів фізичної культури, біології, зарубіжної літератури, інформатики; завершено вивчення досвіду роботи вчителів початкових класів Лілії Якимець та Людмили Свінціцької з метою узагальнення і поширення; проведено моніторинг участі вчителів ліцею у фахових конкурсах та інші питання науково-методичної роботи за навчальний рік.

У зв'язку з переходом організації освітнього процесу в онлайн режим деякі заходи проходили в онлайн режимі.

Для забезпечення демократичного керівництва методичною роботою в закладі освіти діяла методична рада, до складу якої входили директор ліцею, його заступники, голови методичних об'єднань учителів, завідувача бібліотеки.

Серед напрацювань методичної ради чільне місце посідали рекомендації на допомогу вчителям щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного

стану, звіти, презентації методичних об'єднань, окремих педагогічних працівників про діяльність за звітний період; сприяння участі педагогів та ліцеїстів у проєктах, конкурсах тощо; вивчення, узагальнення і поширення досвіду роботи учителів тощо.

Упродовж навчального року всі 5 засідань МР проведено в онлайн форматі.

Діяльність методичних об'єднань як важливої складової в організації методичної роботи з педагогічними працівниками ліцею була спрямована на вирішення завдань, визначених у минулі роки: упровадження в практику роботи перспективних освітніх технологій та передового педагогічного досвіду з метою підвищення результативності освітнього процесу; забезпечення засвоєння й використання найраціональніших методів і прийомів навчання та виховання здобувачів освіти; постійне підвищення рівня загальнодидактичної й методичної підготовки педагогів для організації та надання освітніх послуг; обмін досвідом, пропаганда та здійснення нових підходів до організації навчання й виховання; створення умов для підвищення кваліфікації та самоосвіти вчителів у форматі дистанційного навчання, здійснення керівництва їх творчою діяльністю. Уся робота методичних об'єднань пронизана практичною спрямованістю на покращення результативності надання освітніх послуг та вдосконалення освітнього процесу.

Члени методичних об'єднань упродовж 2022/2023 н.р. брали участь у різноманітних заходах міського, обласного та всеукраїнського рівнів в онлайн режимі та дистанційно (конференціях, семінарах, тренінгах та інших). З метою сприяння постійному професійному зростанню і розвитку професійної компетентності педагогічних працівників міста у визначенні й осмисленому впровадженні пріоритетів розвитку освітньої галузі, з урахуванням вимог Державних освітніх стандартів, галузевих Програм, що впроваджуються, підтримки і розвитку перспективних надбань, освітніх ініціатив педагогів міста, пропаганди кращих здобутків і інноваційних пошуків педагогічних працівників, підтримки та розвитку перспективних надбань, освітніх ініціатив педагогів міста в грудні 2022 року – січні 2023 року міським науково-методичним центром було проведено міську педагогічну виставку «Сучасна освіта Житомира - 2023», на яку було представлено 4 узагальнені матеріали педагогів ліцею. Усі учасники отримали винагороди: Лобода А., учитель інформатики, диплом II ступеня за збірник контрольних-тестових завдань для 6-х класів; Зузанська Т., учитель початкових класів, диплом III ступеня, за методичну розробку «Формування та розвиток читацьких навичок молодших школярів сучасної початкової школи»; Крижова А., вчитель англійської мови, диплом III ступеня, за методичну розробку «Використання онлайн вікторин та відеовікторин під час закріплення знань на уроках дистанційного навчання з англійської мови для учнів початкових класів Нової української школи»; Сарган Н., вчитель англійської мови, диплом I ступеня, за методичну розробку «Ігри для вивчення англійської мови як інструмент підтримки оптимального психоемоційного стану дітей у період війни». Роботи Лободи А. та Сарган Н.

брали участь також в обласній педагогічній виставці «Сучасна освіта Житомирщини - 2023», Сарган Н. отримала диплом III ступеня.

У 2022/2023 навчальному році чергово атестувалося 14 педагогічних працівників, а також до атестаційної комісії надійшло 3 заяви про позачергову атестацію. У ході атестації вони презентували свій досвід на засіданнях методичних об'єднань у формі творчих звітів «Мої знахідки і відкриття». І в результаті 4 присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії», 2 – кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», 1 – відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст першої категорії», 1 – встановлено 11 тарифний розряд, 1 – відповідає раніше присвоєному 11 тарифному розряду, 2 – відповідають раніше присвоєним кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічному званню «старший учитель», 4 – відповідають раніше присвоєним кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічному званню «вчитель-методист», 1 – присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», 1 – відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії».

Спрямування педагогічних працівників до самоосвітньої діяльності – один із пріоритетних напрямків методичної роботи в закладі. Педагоги ліцею постійно підвищують свій професійний рівень за різними напрямками організації освітнього процесу в сучасних умовах воєнного стану. В основному підвищення методичної майстерності учителів відбувалося дистанційно в онлайн режимі як на курсах підвищення кваліфікації в Житомирському ОШПО або Житомирському державному університеті імені Івана Франка, так і тренінгах, вебінарах, семінарах із підвищення кваліфікації, які організовують Житомирський ОШПО і науково-методичний центр департаменту освіти Житомирської міської ради, інші суб'єкти з підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Загалом у 2023 році станом на сьогодні при ЖОШПО підвищили кваліфікацію 41 педагог, при Житомирському державному університеті імені Івана Франка – 63 педагоги.

Значно зріс порівняно з минулим навчальним роком показник участі педагогів закладу освіти у навчаннях з підвищення кваліфікації на освітніх інтернет-проєктах. Зокрема, учителі брали участь і отримали сертифікати про підвищення кваліфікації:

- «Академія сучасних освітян» - 1
- «Прометеус» - 9
- «Едюкейшнал Ера» - 9
- «Освіторія» - 4
- «Центр освітніх ініціатив» - 1
- «Навчай для України» - 1
- «Платформа ОСВІТИ» - 1
- «Смарт Освіта» - 1
- Всеукраїнська асоціація викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба» - 1
- Державна служба якості освіти – 2

- Тренінговий центр Наталії Сабліної - 2

Значно активізувалася, порівняно з минулим навчальним роком, така форма поширення досвіду роботи педагогами закладу, як публікації на освітніх сайтах, зокрема: на освітньому сайті «Всеосвіта» розміщували власні тести вчителі Оксана Журавська, Наталія Гребеннікова, Лілія Мостіпака, Яна Мельнійчук, Світлана Мацкевич та ін.; на сайті «На Урок» - Андрій Лобода, Олена Шевчук, Тетяна Левицька; на платформі «Classtime» - Наталія Зінченко, Тетяна Зубелевич, Лариса Таранець, Неля Попатенко, на платформі «Kahoot!» - Аліна Миколайчук.

Аналіз виховної роботи в закладі

У 2022/2023 навчальному році виховна та правовиховна робота в ліцеї була спланована відповідно до реалізації Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Декларацію прав дитини, постанова Кабінету Міністрів № 453 від 30.05.2018 «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини», програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів, указів Президента України «Про додаткові заходи щодо запобігання дитячій бездоглядності» та «Національній стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у НУШ» № 195 від 25.05.2020 року, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366 «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року», наказу МОН від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу МОН України від 16.06.2015 № 641», листа МОН України від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)», листа МОН України від 10.08.2022 № 1/9105-22 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022-2023 н.р.», інформаційними матеріалами «Про деякі питання організації виховного процесу у 2022-2023 н. р. щодо формування у дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок, національно-патріотичного виховання, профілактики булінгу (цькування), кримінальних правопорушень, вживання наркотичних і психотропних речовин, запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми тощо.» (додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 07.08.2018 №1/9-486) та іншими методичними рекомендаціями та нормативними документами з питань організації виховної роботи у навчальних закладах.

В жорстоких реаліях воєнного стану в Україні перед педагогічним колективом ліцею реалізовувалось важливе завдання - об'єднання зусиль педагогічної та громадської спільнот на засадах взаєморозуміння, співробітництва щодо захисту прав та свобод учнів, оволодіння дітьми

універсальними цінностями та моделями поведінки, які складають основу європейської культури. Відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи виховання є невід'ємною складовою освітнього процесу, наскрізним процесом, який охоплює усі сфери шкільного життя і ґрунтується на цінностях. Єдність навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти забезпечується спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу. Характер виховання передбачає глибоке розуміння педагогами природи вихованців, їх індивідуальних рис і можливостей, поваги до особистості дитини, формування гармонійного розвитку особистості, встановлення взаємин співробітництва в освітньому процесі. Успіх виховного процесу в ліцеї залежить від відносин між педагогом та здобувачем освіти, які будуються на основі співдружності, співробітництва і ділового партнерства.

В основу діяльності педагогічного колективу ліцею покладено принцип гуманізму, демократизму, незалежності від політичних, громадських та релігійних організацій, поєднання загальнолюдського і національного взаємозв'язку, розумового, морального, фізичного і естетичного виховання, науковості, диференціації, індивідуалізації змісту і форм освіти, розвиваючого характеру навчання.

Для забезпечення успішної реалізації мети та виховних завдань педагогічний колектив ліцею спрямовував свої зусилля на реалізацію законодавчо-правових документів, положень Концепції «Нова українська школа» щодо модернізації освіти, компетентнісного та особистісно орієнтованих підходів до формування особистості учня; оновлення виховних технологічних механізмів та здійснення системно-функціонального підходу; створення програмно-методичних комплексів реалізації завдань щодо підвищення рівня вихованості учнів, їх медіаграмотності та медіазахисності; створення тематичних кейсів, портфоліо, інформаційних та діагностичних банків матеріалів; сприяння у набутті дітьми патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів.

Виховна робота у нашому ліцеї здійснюється на основі Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» та «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів», в основі якої лежало виховання всебічно розвинутої дитини на основі ключових компетентностей (1-5 кл.):

- Спілкування державною (і рідною мовою у разі відмінності) мовою.
- Спілкування іноземними мовами.
- Математична компетентність.
- Компетентність у природничих науках і технологіях.
- Інформаційно-цифрова компетентність.
- Уміння вчитися впродовж життя.
- Ініціативність і підприємливість.

- Соціальна та громадянська компетентності.
- Обізнаність та самовираження у сфері культури.
- Екологічна грамотність і здорове життя.

Основних орієнтирів (ціннісних ставлень) для здобувачів освіти 6-11 кл.:

- Ціннісне ставлення до себе.
- Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей.
- Ціннісне ставлення до праці.
- Ціннісне ставлення до природи.
- Ціннісне ставлення до мистецтва.
- Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави.

Реалізація завдань виховної системи ліцею відбувається за рахунок ефективної співпраці педагогічного колективу ліцею, злагодженої роботи класоводів та класних керівників.

Координаційним центром роботи класоводів та класних керівників є методичні об'єднання класоводів, класних керівників (керівники – Світлана САВИЦЬКА, Лариса ТАРАНЕЦЬ), на засіданнях якого розглядалися питання щодо планування та стану виконання річного плану роботи ліцею на 2022/2023 н. р., Комплексного плану роботи педагогічного колективу щодо всебічного розвитку особистості та соціалізації здобувачів освіти ліцею на 2022/2023 н. р. Протягом навчального року було проведено 6 засідань.

Класні керівники підвищували свої фахові компетентності шляхом самоосвіти і завдяки опрацюванню нормативно-правових документів, методичних рекомендацій МОН України. На засіданнях методичного об'єднання обговорено напрямки ведення документації класоводів, класних керівників; правового та превентивного виховання, систему роботи з попередження правопорушень, напрямки національно-патріотичного виховання в ліцеї, громадянське виховання підлітків. Особливу увагу заслуговує активне впровадження в практику роботи інноваційних педагогічних технологій.

В закладі було створено максимально можливі сприятливі умови (враховуючи воєнний стан та карантинні обмеження) для розвитку та формування особистісних здібностей кожної дитини, для виховання патріотизму та відданості Україні та її інтересам. Реалізація основних завдань і принципів виховання здійснювалась шляхом планової організації органів учнівського самоврядування ліцею, здобувачів освіти, з урахуванням всіх рекомендацій та наказів МОН під час карантину, всіх правил і рекомендацій МОН в умовах воєнного стану, критичних відключень електроенергії та повітряних тривог.

Питання про стан виховної роботи у нашому закладі освіти постійно заслуховуються на нарадах при керівникові закладу освіти, педагогічних радах, засіданнях методичних об'єднань класоводів та класних керівників, загальношкільних зборах і відображається у відповідних наказах.

Серед основних завдань з виховного напрямку в ліцеї - національно-патріотичне виховання на засадах загальнолюдських, полікультурних, громадянських цінностей, забезпечення фізичного, морально-духовного, культурного розвитку дитини, формування соціально зрілої творчої

особистості, громадянина України і світу, підготовка учнів до свідомого вибору сфери життєдіяльності та підвищення відповідальності сім'ї за освіту і виховання дітей.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів педагогічного колективу ліцею, громадських організацій, сім'ї, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Сьогодні питання української самоідентичності стоїть як ніколи гостро. Згідно з річним планом роботи ліцею педагогічний колектив у 2022/2023 н. р. створював сприятливі умови для реалізації виховної проблеми: «Становлення громадянина-патріота України, національної свідомості та патріотичного світогляду здобувачів освіти через формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації».

Для реалізації проблемної теми було упорядковано систему виховної роботи, до якої входять постійно діючі структурні підрозділи: методичне об'єднання класоводів та класних керівників, Комплексний план роботи педагогічного колективу щодо всебічного розвитку особистості та соціалізації здобувачів освіти ліцею на 2022/2023 н. р., рада учнівського самоврядування, Комісія із запобігання правопорушень, злочинності й бездоглядності серед неповнолітніх, батьківська рада, гуртки за інтересами.

У системі виховної роботи ліцею впроваджені різноманітні форми і методи національно - патріотичного виховання учнівської молоді:

- **інформаційно-масові**: тематичні уроки, лекції, дискусії, вікторини, екскурсії до культурних історичних пам'яток, музеїв; здійснюється співпраця з громадськими організаціями;

- **наочні**: експозиційний зал Бойової Слави, виставки дитячої творчості, тематичні стенди, конкурси малюнків, фотовиставки;

- **інтегровані**: учнівське самоврядування та волонтерський рух, гурткова робота, тижні військово-патріотичної роботи, заходи по відзначенню Революції гідності та агресії росії проти України, увічнення пам'яті Небесної сотні, до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, Дня гідності і свободи, Дня Збройних Сил України, до Дня захисника України, **День пам'яті героїв Крут**, Дня пам'яті та примирення, вшанування воїнів, героїв російсько-української війни;

- **індивідуальні**: творчі завдання (буклети, малюнки, плакати, звіти, презентації); створення родинного дерева, нарисів про родичів-учасників війни, оформлення літописів-альбомів «Бойовий шлях моїх дідусів та бабусь», «Ордени та медалі у моїй родині»;

- **діяльнісно - практичні**: проекти, огляди – конкурси, олімпіади, конкурси МАН, пошуково-дослідницька робота шкільних музеїв, робота шкільних прес-

центрів та учнівських газет, участь у Всеукраїнських акціях: «Солдатська хустина», «Ветерани живуть поруч», «Пам'ятати. Відродити. Зберегти», «Милосердя», «Від серця до серця», упорядкування територій біля пам'ятників, участь у військово-спортивних змаганнях «Нащадки козацької слави», «Сокіл» («Джура»);

- **діалогові**: тематичні виховні години, години відвертості, бесіди, уроки мужності, зустрічі з учасниками війни, дітьми війни, з випускниками-військовослужбовцями тощо.

Відповідно до Комплексного плану роботи педагогічного колективу щодо всебічного розвитку особистості та соціалізації здобувачів освіти ліцею на 2022/2023 н. р. проведено заходи за тематичними періодами: «Я-українець, громадянин, патріот», «Україна в серце моїм назавжди». Реалізація тематичних періодів здійснювалась через позакласні заходи усіх напрямів виховання в рамках місячників, декад, тематичних тижнів, днів. Метою цих тематичних періодів було виховання освіченої, компетентної та соціально активної особистості, формування високої громадянської позиції та загальнолюдських цінностей громадянина України, позитивного ставлення до навчання і праці, прагнення учнів до здорового способу життя.

Виховна робота під час військового стану проходила у формі відеоуроків, годин спілкування, обговорення цікавих постерів, інтернет-конкурсів, перегляду суспільних проєктів у форматі офлайн та онлайн. Загальношкільні свята проводились відповідно до річного плану закладу на 2022/2023 навчальний рік з дотриманням Тимчасових рекомендацій задля запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) та воєнного стану.

Навчальний рік 2022/2023 розпочався відеопривітанням до свята зустрічі нового навчального року «На крилах Знань! На крилах Миру!», класоводами та класними керівниками проведено перший онлайн-урок за рекомендованою темою «Ми українці: честь і слава незламним!» згідно з листом МОН України від 17.08.2022 року № 1/9445-22 «Про проведення першого уроку в 2022/2023 навчальному році у закладах загальної середньої освіти», від час якого використовувались матеріали освітнього проєкту «Діалоги про війну», що підготовлений Українським інститутом національної пам'яті. Для учнів 1-х класів проведено інтерактивний захід « В Країну Знань ідем охоче!», квест «Мандрівка в Країну Знань».

Відповідно до Указу Президента України від 16.03.2022 р. № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» щоденно о 9.00 в ліцеї проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання для вшанування пам'яті загиблих унаслідок збройної агресії РФ.

Важливим атрибутом держави, складовою її конституційного ладу є державна символіка. Вона впливає на формування нації, є своєрідним індикатором державності. Саме тому виховання поваги до державних символів проходить в ліцеї через усі заходи. Державна символіка розміщена на фасаді ліцею, в навчальних кабінетах, коридорах, використовується при проведенні урочистих заходів до державних свят.

З метою виховання поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки проведено:

- години спілкування «Державна символіка України», «Символи України – міфи та реальність»;
- виховна година до Дня Соборності України «Є у нас одна країна – то прекрасна Україна» ;
- інформаційно-суспільні години «Знай та поважай символи нашої держави!»;
- інтерактивні різноманітні виховні заходи в рамках Дня Незалежності, Державного Прапора, Державного гімну України, Дня Єднання, Всесвітнього дня вишиванки, Дня Миру, Дня рідної мови, Дня української писемності та мови.

Не менш важливим аспектом формування національно самосвідомої особистості є виховання поваги та любові до державної мови. З цією метою в ліцеї проведено місячник патріотичного виховання «Виховуємо громадянина-патріота України», місячник громадянського виховання «Україна – єдина, сильна, вільна», місячник рідної мови, декади української мови та літератури, День української писемності та мови, літературні вітальні, конкурси знавців рідної мови, інформаційні години, бібліотечні уроки. Учні разом з педагогами долучилися до Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, брали участь у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах з української мови імені Петра Яцика, міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, Всеукраїнських конкурсах творчості дітей та учнівської молоді «За нашу свободу», «Об'єднаймо ж, брати мої!» у номінаціях «Образотворче мистецтво», «Декоративно-ужиткове мистецтво», «Література», «Історія». Проводились заходи з вивчення історії та культури України: вечори, наукові конференції, шевченківські літературні свята «Наша дума, наша пісня не вмре, не загине... От де, люде, наша слава, Слава України!», «З Кобзарем у серці», «Літературними стежками України».

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості здійснюється на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності через відзначення державних свят, які символізують боротьбу українського народу за становлення своєї державності, відстоювання своїх прав і свобод, цивілізаційний вибір, демократичний розвиток, захист державності, суверенітету, цілісності - Дні Незалежності, Державного прапора, Конституції України, Захисника України, Гідності та Свободи, Героїв Небесної Сотні, Пам'яті та Примирення, Перемоги над нацизмом у Європі, завершення Другої світової війни та пам'ятних дат в історії українського державотворення – битви під Крутами, День Соборності, пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій, жертв геноциду кримськотатарського народу та боротьби за свої права. В переліку інших заходів - акції пам'яті «Ветеран живе поруч», «Запали свічку пам'яті», вшанування учасників бойових дій в Афганістані, до Дня українського козацтва, ланцюг Соборності, «Дзвони Чорнобиля», до Днів скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, партизанської слави,

Героїв Майдану, розстріляних у Бабиному Яру. Виховується шанобливе ставлення до героїко-визвольного руху, патріотів національно-визвольних змагань, учасників АТО/ООС російсько-української війни. Проводяться акції пам'яті, флешмоби «Україна – єдина країна», «Голуб миру», «Ми за єдину Україну», тиждень Миру, «Герої серед нас», зустрічі з воїнами АТО та демобілізованими, уроки мужності «Хай вічною буде пам'ять тим, хто склав свої голови на жертovníку нації», «Подвиг солдата», вечори та уроки пам'яті «Героїв Україна пам'ятає», «Їх славні імена в літописі України в боротьбі за незалежність та територіальну цілісність», «Схилимо голови в пошані». Збирається матеріал, інформації про героїчні вчинки українських військовослужбовців, бійців добровольчих батальйонів у ході АТО/ООС, волонтерів та інших громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України.

В рамках учнівського проєкту «Дорогами слави і безсмертя» зібрано матеріали про героїчні вчинки українських військовослужбовців, випускників ліцею, бійців добровольчих батальйонів російсько-української війни, волонтерів та інших громадян, які зробили значний вклад у зміцнення обороноздатності України, відкрито інформаційний куточок «Світла пам'ять героям, випускникам ліцею».

З метою формування об'єктивної історичної оцінки подій, які відбувались упродовж століть в історії України, педагогами закладу проведено такі заходи: акція «Голуб миру» до Міжнародного Дня Миру, тематичний виховний захід «Козацькому роду нема переводу», «круглі столи», усний історичний журнал, ігри-вікторини на європейську тематику до Дня Гідності та Свободи, інформаційні відеохвилинки, урок-реквієм до Дня пам'яті жертв Голодомору, година пам'яті, історичний урок, участь у загальнонаціональній акції «Запали свічку пам'яті», інформаційна година до дня пам'яті Героїв Небесної Сотні, онлайн-заходи до Дня Чорнобильської трагедії, онлайн-заходи та виховні години до Дня пам'яті та примирення, онлайн-заходи до річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну, виховні години до Дня героїв Крут, до дня пам'яті масових розстрілів у Бабиному Ярі, онлайн- заходи до 78-ї річниці вигнання нацистів з України, виховні години до Дня героїв України, заходи, присвячені Дню волонтера та Дню добровольця. У Ліцеї №5 міста Житомира в жовтні 2022 року проведено Єдиний тиждень національно-патріотичного виховання, присвячений відзначенню Дня захисника України. Усі звіти та інформаційні матеріали про проведені заходи національно-патріотичного спрямування системно викладаються на сторінці Facebook (<https://www.facebook.com/groups/544454712677352>).

Приділяється увага вихованню таких якостей, як любов до малої Батьківщини, рідної землі, її історії, природи, традицій, культури. Ці складові якості патріотизму формують почуття дбайливого ставлення до своєї землі, свого роду, виховують почуття господаря та потребу зберегти і захистити свій рідний край, свою Батьківщину, культивують кращі риси української ментальності - працелюбність, свобода, справедливість, доброта, чесність, бережливе ставлення до природи, сприяють вихованню почуття патріотизму,

глибокої любові до рідного краю. Здійснюється робота щодо залучення здобувачів освіти до вивчення та збереження історико-культурної спадщини українського народу. Здобувачі освіти ліцею залучаються до проведення краєзнавчих розвідок, досліджень за результатами яких підготовлено учнівські проєкти «Визначні місця та важливі об'єкти мого міста», «Полісся від краю до краю», «Духовні джерела».

Важливою складовою патріотичного виховання у сьогоденні умовах зовнішніх викликів і загроз з боку Російської Федерації є військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у зростаючої особистості готовності до захисту України, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України. Важливим засобом виховання в молоді «патріотичного духу» та військового вишколу стали спортивно-розважальні, «Козацькі забави», які формують патріотичний дух, фізичну загартованість, ідейну переконаність, витривалість, здоровий спосіб життя, виховують на традиціях українського народу, українського козацтва. Щороку здобувачі освіти ліцею беруть участь у всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»). Свою громадянську позицію, ставлення до подій російсько-української війни здобувачі освіти демонстрували в есе «Війни крило торкнулося дому», написанні фотоописів «Сімейні династії та захисники Вітчизни у моїй родині», під час круглих столів, учнівських дискусій, дебатів. Проводиться комплекс тематичних виховних заходів, де тема єдності народу України, цілісності території держави, самовідданості і патріотизму захисників України, підвищення престижу військової служби та професії захисника Вітчизни, підготовка до захисту Української держави є головною метою. Це уроки Мужності, військово-спортивні змагання, зустрічі з військовослужбовцями, бесіди про види військової служби та реформу українського війська, тематичні уроки та усні журнали, години спілкування «Стосунки між народами». Проведені заходи надають учням досвіду патріотичних дій, сприяють вихованню у душі патріотичного обов'язку.

З метою формування гідного ставлення до захисників та людей військових професій в закладі проведено:

- конкурси малюнків, листівок до святкових та пам'ятних дат;
- єдині класні години до святкових та пам'ятних дат;
- перегляди тематичних фільмів, уроки-спогади, виховні години до Дня добровольця, Дня захисників і захисниць, Дня ЗСУ, Дня героїв, Дня волонтера (за участю курсантів інституту, військовослужбовців та волонтерів);
- військово - спортивні змагання до дня українського козацтва;
- участь у Всеукраїнській акції «Листівки для Захисників та Захисниць»;
- заходи на День українського козацтва, День Національної Гвардії України, День українського добровольця, День волонтера, День героїв.

Патріотичне виховання здобувачів освіти ліцею органічно поєднується з усією освітньою роботою, важливим завданням якої є правдиве й глибоке розкриття героїчного минулого нашої держави, виховання учнівської молоді на бойових традиціях старшого покоління й підготовка її до захисту своєї Батьківщини. Важливим напрямом роботи патріотичного виховання є

залучення здобувачів освіти до дієво-практичної діяльності. Цьому сприяє волонтерська, благодійна діяльність, участь в якій допомагає оволодівати певними практичними навиками та вміннями – встановлення соціальних зв'язків, прояв соціально значущої ініціативності, формує якості пожертвування вільним часом в ім'я України, здійснення альтруїстичних вчинків.

Протягом 2022/2023 навчального року за ініціативи педагогів ліцею, учнівського самоврядування запроваджено волонтерський рух «Підтримай воїна ЗСУ!»

У рамках проведення тематичних різноманітних заходів проведено волонтерський проєкт «2023 - загартовані війною»:

- вересень - акція «Серце вдячності воїну ЗСУ», благодійна акція «Смілива гривенька», листи подяки воїну-захиснику «Повертайся живим!», благодійна акція «Крила допомоги»;

- жовтень - акція «Даруємо тепло – наближаємо перемогу»: мистецький челендж «Малюнок на фронт», арт – листівки «Навіки слава Україні, героям слава на віки», плетіння маскувальної сітки;

- листопад – вручення Подяки за волонтерську діяльність педагогічному, батьківському та учнівському колективам;

- грудень - благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ «МИ - НЕЗЛАМНІ!», мистецька акція «Маленькі патріоти великої Держави», челендж «Малюнок на фронт», «Лист герою», марафон відеозвернень до воїнів ЗСУ «Сила духу гартується в єдності», патріотичний флешмоб «Сила духу гартується в єдності», години спілкування, бесіди «Українська армія – школа мужності», «Дорогою Героїв сьогодні», «Збройні Сили України – слава, гордість, міць країни!», інформаційно-суспільні години (онлайн): «Історія створення Збройних сил України», «Захист Вітчизни», «На варті Вітчизни», «Свято доблесті та мужності»;

- грудень-лютий – акція «Солодкий привіт для захисника України», відвідування бійців російсько-української війни, які проходять лікування у Житомирському військовому шпиталі;

- січень – акція «Крила вдячності», благодійна акція «Зігрій теплом захисника!», флешмоби «Ми соборні, непоборні і вільні», «Ланцюг єдності!»;

- грудень – лютий - акція «Окопна свічка» - майстер-класи волонтерів благодійного фонду «Синьо-жовті серця» по виготовленню окопних свічок;

- лютий – мистецька акція «Валентинка для воїна», операція «Діти - захисникам Вітчизни», оформлення та відкриття дошки пам'яті загиблим Захисникам України - випускникам ліцею «Герої не вмирають», тематичний простір «Герої України»;

- березень – акція «Подяка ЗСУ!», патріотичний онлайн-урок «ГЕРОЇ НЕСКОРЕНОЇ УКРАЇНИ», інформаційна година «Вони для нас виборюють життя...», акція вдячності «Ми за життя вклоняємось героям», операція «Зігрій теплом воїна ЗСУ», патріотично-мистецька акція «Привітай українського воїна - захисника з Великоднем!»;

- квітень – акція «Маленькі серця великим вчинкам» в рамках учнівського проєкту «Разом до ПЕРЕМОГИ!»;

- травень – проєкт «Діти – захисникам України», акція «Допомога ЗСУ», загальношкільний захід «Слава Героям!», «Година мужності», флешмоби «Разом і до кінця», «Ми непереможні», збір яблук, повидла та смаколиків для воїнів ЗСУ;

- червень – акції «Допомога дітям Харківської області», «Повертайся живим!», флешмоб «Магічний код нації», тематичні дні у відпочинковій зміні в пришкільному таборі «НЕЗЛАМНІ», шаховий турнір «Ми сильні та незламні».

Учні-волонтери долучилися до участі у всеукраїнських акціях допомоги воїнам Збройних Сил України, учасникам АТО/ООС - «Лист пораненому», «Допоможемо солдату», «Святий Миколай - воїнам», «Хвиля доброти», «Добро жменями», «Зігріймо воїнів АТО теплом наших сердець!», змістом яких став збір продуктів, медикаментів, організація виставок-продажу, майстер-класів по збору коштів для АТО. Учні-волонтери плетуть маскувальні сітки, пишуть листи, малюнки, надають шефські волонтерські послуги воїнам АТО/ООС, відвідують поранених воїнів, які перебувають на лікуванні у Житомирському обласному госпіталі, систематично проводиться акція «Спільними зусиллями». Діяльність волонтерського руху педагогічного та учнівського колективів відмічена грамотами, подяками обласних та міських організацій, різних державних структур України.

Громадянсько-патріотичне виховання як складова національно-патріотичного виховання передбачає формування в учнів громадянських якостей, визначення своєї громадянської позиції у ставленні до актуальних проблем суспільства. З цією метою проводяться: тематичний тиждень «Землю на якій живемо Україною зовемо», інформаційно-просвітницькі заходи «Україна – європейська держава», «Європа починається з нас», конкурс творів «Я - європеєць», інформаційні години з повідомленням про новини в Україні, світі.

Педагогічний колектив ліцею протягом 2022/2023 навчального року працював за планом заходів, щодо реалізації Указу Президента України №348/2021 «Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року», інформування і підвищення рівня обізнаності учнів із питаннями євроатлантичної інтеграції. В ліцеї проходили: інформаційні компанії з питань співробітництва України з НАТО; виховні години: «Відкрий Європу для себе», «Як влаштований Європейський союз»; інформаційні години «Євроатлантична інтеграція України як умова нового світового соціально-політичного порядку», «Історія створення Європейського Союзу»; круглий стіл «Місце України в європейському суспільстві»; учні 1-4 класів здійснили віртуальні подорожі «Україна – держава європейська», переглядали відео «Дітям про Євросоюз».

Одним з важливих завдань національно-патріотичного виховання є формування духовних цінностей особистості в її гуманістичному аспекті, що передбачає моральну стійкість, милосердя і любов до людей, бажання та вміння чинити опір злу, спокусі й самовиправданню при порушенні моральних вимог. Успішній реалізації завдань щодо виховання в учнів духовних і моральних цінностей сприяють позакласні заходи: віртуальні екскурсії заповідними

місцями України, конкурси «Люби і знай свій рідний край», вечорниці на теми «Запрошуємо на Калиту», «Свято Колодія», «Свято дівочої долі», «До нас завітав Святий Миколай».

Для посилення ролі родини у процесі національно-патріотичного виховання молоді, підвищення педагогічної культури батьків проводяться батьківські збори на теми: «Родина – найвища цінність на землі», «Моя земля-земля моїх батьків», «Суть і особливості козацької педагогіки. У чому суть неписаних законів кодексу козацької лицарської честі?», «Україна – наш спільний дім, її доля у наших руках», працює батьківський лекторій, батьки залучаються до спільного проведення виховних заходів до Дня знань, Дня вчителя, Дня здоров'я, свята Матері, Нового року, випускного вечора, родинних свят «В родинному колі», «Родино, родино: від батька до сина...».

Активна робота в закладі проводиться щодо забезпечення повноцінного фізичного розвитку учнів, охорони та зміцнення здоров'я. Упродовж року проведено:

- Єдиний Олімпійський Урок «Спорт для всіх»;
- бесіда «Ми - за здоровий спосіб життя!»;
- години спілкування «Дії під час надзвичайних ситуацій техногенного характеру»;
- виховні години «Ключі здоров'я»,
- День Здоров'я: загальношкільна руханка, квест «Здорова дитина, здорова нація»;
- патріотична руханка до дня Соборності;
- участь у Всеукраїнському флешмобі #спільно_дбай до Всеукраїнського дня психічного здоров'я;
- фізкультурно-оздоровчі заходи, рухові активності в рамках щорічної глобальної події MOVE Week, яка демонструє переваги активного способу життя та регулярних занять спортом і фізичною активністю.

Не менш важливим у системі виховної роботи є виховання духовної культури особистості, збагачення народних традицій, звичаїв. Для цього в ліцеї організовано та проведено:

- урочисте онлайн-свято першого дзвоника «Честь і слава незламним!»;
- виховні години «Осінь золотава»;
- День учителя «Шана і повага нині Вам!»;
- свято «Покрова Пресвятої Богородиці»;
- день щастя «Краплинка щастя»;
- день толерантності «Толерантність: ти і я»;
- день «Дякую» - «Необхідне та важливе слово»;
- день Європи «Україна - це Європа»;
- день казок «Сторінками пригод»;
- день компліментів «Чарівне слово»;
- новорічне свято «Миколай прийшов до нас, ну-мо зустрічайте!»;
- День української писемності та мови;
- новорічні онлайн - ігри «Зимові свята українців»;
- день закоханих «Стріли Купідону»;

- день космонавтики «Земля в ілюмінаторі»;
- свято Водохреща, як завершення зимових свят»;
- День матері «Берегиня роду»,
- день сім'ї «Родина, родина, від батька до сина»,
- свято останнього дзвоника «Все буде Україна».

Для систематичної роботи було проведено такі кроки, як вивчення розпоряджень керівника навчального закладу «Основні безпекові умови перебування учасників освітнього процесу», «Як діяти педагогам, батькам та здобувачам освітнього процесу під час сигналу «Повітряна тривога», «Відповідальність педагогічних працівників за дітей в укритті під час повітряної тривоги» та алгоритмів [від ДСНС щодо дій учасників освітнього процесу на випадок повітряної тривоги під час занять](#) у закладі освіти, виникнення надзвичайних ситуацій та поводження із вибухонебезпечними предметами, проведення комплексу профілактичних заходів з організації забезпечення збереження життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу, опрацювання пам'яток безпечної поведінки здобувачів освіти, співпраця з правоохоронними, соціальними службами міста щодо проведення превентивних заходів безпеки життєдіяльності учнів.

Проведено інструктажі та бесіди з безпеки життєдіяльності, на яких розглядалися питання: що таке «надзвичайна ситуація», «евакуація», «хімічна атака», «тривожна валіза»; правила поведінки в надзвичайній ситуації воєнного характеру, як діяти під час сигналу «повітряна тривога», під час онлайн-уроків, якщо вмикається сигнал «повітряна тривога»; правила спілкування в соціальних мережах в умовах воєнного стану; як реагувати на інформацію, яка несе загрозу для України; правила поведінки з підозрілим або вибухонебезпечним предметом; правила поведінки під час обстрілів стрілецькою зброєю, артобстрілах, артилерійських обстрілів системами залпового вогню; правила поводження у разі виявлення диверсантів; ПДМД та домашня медична аптечка.

Спільно з соціально–психологічною службою ліцею виготовлено інформаційні матеріали для усіх учасників освітнього процесу: «Тривожний рюкзачок», «Як захистити себе від ворожої атаки», «Правила поведінки під час хімічної атаки», «Правила поводження з невідомим газом та речовиною», «Правила безпечної поведінки при виявленні маловідомих предметів», «Правила безпечної поведінки з незнайомими людьми», «Будьте уважними до інформаційних повідомлень», «Ловимо фейки разом», «Як допомогти собі у разі тривоги і паніки», «Долаємо паніку», «Як впоратися з тривожністю під час воєнних дій», «Правила безпечної поведінки під час літніх канікул» та розповсюджені за допомогою соціальних мереж/мобільних додатків.

Для класних керівників проведено онлайн–консультації: «Як заспокоїти дітей під час війни», «Як допомогти собі та ближнім у разі тривоги і паніки», «Як отримувати достовірну інформацію з офіційних каналів» та онлайн–наради щодо роботи в учнівських колективах з новоприбулими учнями (внутрішньо переміщеними особами) «Рецепт стійкості: мистецтво маленьких кроків».

На період запровадження воєнного стану в Україні (Указ №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні») в закладі, на постійній основі, проходить інформування учасників освітнього процесу та працівників (онлайн-зустрічі, хвилинки спілкування) про межі поширення, наслідки, способи та методи захисту, а також дії у зоні можливої надзвичайної ситуації; презентовано чат бот «У разі надзвичайної ситуації або війни», в якому зібрані поради, як захистити себе у кризовій ситуації. Також, розповсюджується корисні поради від UNICEF Ukraine «Важливо, як ніколи», «Дітям про вибухонебезпечні предмети»; ДСНС України «Мінна безпека. Що потрібно знати та виконувати»; базові правила поведінки та як діяти в разі виявлення мін та інших вибухонебезпечних предметів у серії коміксів «Мінна безпека не без ПЕКА».

З метою підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу з питань безпеки в умовах дії воєнного стану в країні та відповідальності за вчинення неправовірних дій в ліцеї проведено просвітницьку роботу із здобувачами освіти та їх батьками, щодо відповідальності за вчинені протиправні учасників освітнього процесу під час дії режиму воєнного стану. Зокрема, проведено бесіди «Інформаційна безпека. Як не нашкодити своїм», «Обережно, ворожа атака! Небезпечні субкультури», «Комендантська година: плюси та мінуси», «Ворожі ПІСО. Як виявити та протистояти», тощо. Бесіди з батьками «Обов'язки та відповідальність батьків в умовах дії воєнного стану».

Відповідно до Комплексного плану роботи педагогічного колективу щодо всебічного розвитку особистості та соціалізації здобувачів освіти ліцею на 2022–2023 н. р. проведено тематичні місячники, декади, тижні та брали участь в масштабних ініціативах:

- місячник основ безпеки життєдіяльності здобувачів освіти «Життя людини-найвища цінність» (вересень 2022 року),
- тиждень безпеки дорожнього руху (вересень 2022 року),
- Глобальні тижні безпеки дорожнього руху (листопад, травень);
- Тиждень пожежної і техногенної безпеки (листопад);
- Тиждень енергоощадження (листопад);
- місячник здорового способу життя «Дружня шкільна родина на шляху до здоров'я єдина» (грудень 2022 року),
- тиждень знань правил протипожежної безпеки (січень 2023 року),
- Глобальний тиждень з безпеки дорожнього руху, Єдиний загальнонаціональний урок «Безпечна дорога додому» (травень 2023 року).

Важливим напрямком роботи упродовж 2022 - 2023 років була діяльність педагогічного колективу ліцею, класних керівників щодо формування здобувачів освіти навичок правильного відбору та перевірки інформації у соцмережах, правил роботи в інтернеті, розуміння поняття інфогієни та медіаграмотності. 7 лютого 2023 р. учні початкової та середньої школи взяли участь у заходах в рамках Дня безпечного Інтернету: заняття за онлайн-посібником «Онлайнк», онлайн-урок з теми «Безпека користування соціальними мережами».

З метою формування компетентності дітей, батьків та педагогічних працівників щодо безпечної поведінки в цифровому просторі та потенційної

небезпеки безвідповідального ставлення до використання мережі Інтернет, суспільної культури нетерпимого ставлення до порушення прав, свобод, безпеки дитини взагалі та в цифровому середовищі зокрема, критичного мислення під час сприйняття інформації та навчання правилам інформаційної гігієни, запобігання впливу подібних ризиків та потраплянню дітей в небезпечні ситуації, класними керівниками та вчителями інформатики проводяться бесіди з учнями 1-11 класів щодо правил безпечного користування мережею Інтернет.

Очікуваний результат – формування цілісної особистості, яка має активну творчу і соціальну позицію, високі моральні якості, які постійно вдосконалює, уміє керувати своїм здоров'ям, прагне до знань і має певний достатній життєвий досвід, тобто готова до суспільного життя.

Одним із пріоритетним напрямом педагогічного колективу ліцею є профілактика правопорушень, злочинності, насильства, запобігання іншим негативним явищам серед учнівської молоді, забезпечення захисту дітей та підлітків від будь – яких форм насильства, булінгу та кібербулінгу, створення безпечного освітнього середовища. З метою створення у закладі освіти середовища, вільного від насильства, булінгу (цькування), сприяння реалізації прав осіб, постраждалих від насильства, та ефективного реагування на факти насильства у ліцеї на серпневому засіданні педагогічної ради було обговорено та сплановано заходи щодо запобігання, виявлення, реагування на випадки булінгу (цькування). Наказом директора ліцею затверджено Правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти, План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти, Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування). Інформація з теми булінгу розміщена на стендах закладу освіти та на офіційному веб-сайті ліцею.

Протягом навчального року проводилися заходи з профілактики булінгу, жорстокої та протиправної поведінки, конфліктів в учнівських та педагогічних колективах, суїцидальних нахилів з метою створення безпечного емоційно-психологічного середовища в закладі освіти. Посилювалася увага до статевого виховання учнів, підготовки підлітків і молоді до створення в майбутньому власної сім'ї, виховання відповідального батьківства і безпечного материнства. Проводилися зустрічі з учнями та/або їхніми батьками (особами, які їх замінюють) за участі представників провоохоронних органів. Інформаційно-просвітницькі заходи з батьками проводяться онлайн режимі через Viber-групи: «Про соціальні мережі та їх приховані небезпеки. Що таке булінг та як його уникнути», «Безпека дітей на період пандемії», «Відповідальність підлітків за скоєні правопорушення», «Як виховувати дитину без покарання?», «Роль сім'ї у вихованні дитини», на сайті школи розміщено інформаційні матеріали «Як захистити себе від насильства», «Правда та міфи про слабоалкогольні напої», «Стилі конфліктної поведінки», «Вирішення конфліктів ненасильницьким шляхом за допомогою медіаторів».

Злагоджена робота педагогічного колективу, чітке виконання Комплексного плану роботи педагогічного колективу щодо всебічного розвитку особистості та соціалізації здобувачів освіти ліцею на 2022/2023 н. р., Плану правовиховної роботи педагогічного колективу здобувачів освіти ліцею на 2022/2023 н. р. та Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), є результативними, адже у 2022/2023 навчальному році фактів булінгу не зафіксовано. Моніторинг протидії булінгу в закладі освіти проводиться двічі на рік, результати відображаються в підсумкових наказах з виховної та правовиховної роботи.

Психолого-соціальну підтримку учням із соціально-вразливих груп, з обмеженими можливостями, які потребують додаткової психолого-соціальної підтримки для забезпечення їх повноцінної участі в освітньому процесі в ліцеї надають практичні психологи Анна ЛУЩИК, Таміла РАТНЕР та педагоги соціальні Олена БОНДАР, Анастасія ОМЕЛЬЧЕНКО. З метою забезпечення психолого-соціальної підтримки здобувачів освіти у закладі проводяться тренінги, семінари, засідання методичних об'єднань та інші заходи для працівників, щоб вони мали необхідні знання та навички для надання підтримки.

Протягом вересня-жовтня 2022 р. працівниками соціально-психологічної служби оновлено банки даних дітей, що потребують підвищеної педагогічної уваги, «групи ризику», дітей з неблагонадійних сімей, учнів, що знаходяться на внутрішньому контролі. Ведеться ретельний контроль за відвідуванням навчальних занять учнями «групи ризику», відстежуються поведінка учнів з девіантною поведінкою під час проведення рейдів «Урок», «Спізнення», «Родина», «Паління», «Діти вулиці», «Ні» бездоглядності», «Канікули». Організовано індивідуальну роботу, корекційно-відновлювальну роботу з учнями, які знаходяться на внутрішньому профілактичному обліку. Усі дані обробляються, аналізуються й записуються у соціально-психологічну картку учня. У ній відображаються причини виникнення важковихованості, позитивні та негативні якості учня, особливості сімейного виховання. На основі цієї характеристики підбираються тренінгові й практичні заняття, що включають методи виховного впливу на учнів. В ліцеї створено сприятливі умови для розвитку і реалізації творчих можливостей учнів, забезпечується організація змістовного дозвілля та зайнятості учнівської молоді в позаурочний час.

На стенді «Соціально-психологічна служба інформує», в куточку «Довіри» розміщено інформації щодо проблемних питань сьогодення, номерів телефонів служби у справах дітей, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, оновлення матеріалів з питань профілактики негативних явищ в учнівському середовищі. З метою запобігання різним проявам насильства (у закладі освіти та/або вдома) здійснюється аналіз причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та вживаються відповідні заходи. Моніторинг стану відвідування учнями 1-11 класів навчальних занять як компоненту внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснювався на засіданнях Комісії із запобігання правопорушень, злочинності й бездоглядності серед неповнолітніх. По кожному факту пропусків уроків виявлялась причина, перевірялась наявність

медичних довідок та пояснювальних записок. Під час проведення батьківських зборів класними керівниками 1-11 класів доведено до відома батьків вимоги законодавства щодо контролю за відвідуванням та пропусками навчальних занять та обговорено необхідність своєчасного реагування закладу освіти та батьків з метою встановлення причин відсутності та запобігання пропусків уроків без поважних причин. Наприкінці кожного семестру надана класними керівниками інформація щодо пропусків навчальних занять учнями аналізувалась та узагальнювалась наказом по ліцею.

Всеукраїнський профілактичний захід «Урок» тривав три місяці та був спрямований на стовідсоткове охоплення дітей віком від 6 до 18 років освітнім процесом. Під час проведення рейду «Урок» обстежено умови проживання та виховання 22 сімей, в яких виховується 25 дітей. Це проблемні сім'ї, в яких діти мали пропуски занять без поважних причин, діти пільгових категорій та сім'ї, які переселились з тимчасово окупованої території АР Крим, приїхали з території Донецької та Луганської областей. Під час обстежень родин перевірено стан підготовки до навчання дітей, стан їх утримання та виховання. Станом на 01.07.2023 року на внутрішньому шкільному профілактичному обліку знаходиться 1 родина, в яких виховується двоє дітей.

Відповідно до плану спільних заходів педагогічного колективу ліцею зі службою (управлінням) у справах дітей міської ради, Житомирським центром соціальних служб міської ради, Житомирським районним управлінням поліції ГУНП в Житомирській області на 2022-2023 н. р. щодо профілактики правопорушень та злочинності, розповсюдження, вживання наркотичних, психотропних речовин та алкоголю, тютюнокуріння, інших негативних проявів серед здобувачів освіти проведено комплекс заходів щодо попередження негативних проявів в учнівському середовищі:

інформаційно-просвітницька, профілактична робота із запобігання проявам злочинності серед дітей та учнівської молоді,

встановлено соціально-педагогічний патронат над дітьми, що виховуються в сім'ях, які опинились в складних життєвих обставинах,

профілактика наркоманії, алкоголізму, насильства, булінгу, кібербулінгу в учнівських колективах, самовільного залишення місця проживання та навчання, протидії торгівлі людьми, попередження викрадення дітей, формування безпечного освітнього середовища.

Заходи, які були проведені, спрямовані на активізацію діяльності педагогічного та учнівського колективів в напрямку правових знань та правової пропаганди із запровадженням інноваційних методик профілактики правопорушень: Всеукраїнський урок «Права людини» з нагоди проголошення Загальної декларації прав людини; виховні години для учнів різних вікових категорій. Актуальною у 2022/2023 н. р. залишається профілактична робота щодо протидії торгівлі людьми. До Міжнародного дня боротьби з рабством для учнів старшої школи було проведено перегляд вистави з обговоренням щодо питань ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми, кінолекторій «Трудова експлуатація», «Станція призначення – життя». Інформаційний вісник «Методи вербування» Історії, які описують шляхи потрапляння людей в небезпечні

ситуації (за матеріалами Громадської спілки «А21 Україна»). Щоб привернути увагу батьків до основних потенційно небезпечних моментів, з якими може зіштовхнутись дитина на своєму життєвому шляху надані «Практичні поради, як захистити дітей від торгівлі людьми». На інформаційних стендах та сайті розміщена інформація, що стосуються збереження життя та здоров'я дітей, захисту їх прав та інтересів; розміщені в кожному кабінеті банери Національної дитячої «гарячої лінії», яка є безкоштовною, анонімною та конфіденційною.

Систематична робота з превентивного виховання сприяє комплексному цілеспрямованому впливу на особистість, її фізичний, психічний, духовний, соціальний розвиток, вироблення в неї імунітету до негативних впливів соціального оточення, профілактику і корекцію асоціальних проявів у поведінці дітей і молоді, на їх допомогу і захист.

Від того, наскільки сприятливим та безпечним є освітнє середовище, залежить формування особистості, виховання її якостей, оволодіння необхідними вміннями та навичками, які так потрібні в сучасному житті.

З метою виховання почуття емпатії та переживання до дитини, яка зазнає насильства, розвитку вміння знаходити шляхи виходу зі складної ситуації, формування навиків відповідальної та безпечної поведінки і попередження поширення негативних явищ в учнівському середовищі, запобігання будь-яких проявів насильства в ліцеї щорічно згідно річного плану роботи освітнього закладу та з метою привернення уваги громадськості до проблем попередження та подолання насильства в сім'ї, забезпечення рівних прав жінок та чоловіків, недопущення випадків насильства щодо дітей та підлітків в закладі освіти проходять акції «16 днів з протидії насилля» та «Синя стрічка квітня».

Традиційно в ліцеї з 18 листопада по 01 грудня 2022 р. пройшла акція «16 днів проти насильства». На виконання листа «Методичні рекомендації щодо здійснення профілактики булінгу (цькування) в закладах освіти в мовах воєнного стану» від 12.05.2022 №01/03-81 враховані рекомендації і проводиться відповідна робота для розвитку у дітей соціальної та комунікативної компетенції (тобто здатність поважати думку інших людей і вміти пояснити свою позицію, ефективно співпрацювати в колективі). Постійно працівниками соціально-психологічної служби у *Viber*-групах надаються дієві поради та посилення на практикуми для дітей та підлітків, батьків та вчителів, що можуть знизити напруження та отримати стійкість та опору.

У ліцеї склалася система правовиховної роботи, яка проводиться як у процесі навчання, так і в позаурочний час. Протягом 2022/2023 н.р. проведено предметні тижні, декади з різноманітними заходами: уроки з використанням статей Конституції України; виховні години на правову тематику «Права дитини», «Право. Обов'язок. Свобода. Відповідальність», «На порозі вибору», «Правила і закони у суспільстві та твоєму житті», «Ти людина, громадянин – маєш права», «Ти і цивільно-правові відносини», «Закони в житті твоєї сім'ї», «Твої права у трудових відносинах», «Твої орієнтири в адміністративному та кримінальному праві», «Твоя подорож у світ юридичних професій», відеолекторій «Станція призначення - життя», зустрічі з працівниками служби у справах молоді, поліцейськими, пожежниками, працівниками військкомату;

тренінги, круглі столи, конкурси плакатів, малюнків; у бібліотеці діють виставки літератури: «Конституція України», «Знаємо та розуміємо свої права», «Ні» алкоголю та нікотину!», «Питання молоді. Відповіді», «Правова енциклопедія школяра», «Вплив тютюну на організм підлітка», «Твоє життя - твій вибір!», «Чим приваблює куріння?», а також проводилися конкурси малюнків, плакатів на тему: «Знай та поважай свої права».

Усю виховну роботу педагогічний колектив спрямовував на те, щоб допомогти здобувачам освіти розкрити свої творчі здібності, позбавитися комплексів та страхів, порозумітися між собою, пізнати один одного краще. Внаслідок системи виховних заходів, які проводяться в ліцеї, сформувалась модель випускника – самодостатнього, цілеспрямованого, патріотично налаштованого, освіченого, творчого, різносторонньо розвинутого українця, громадянина своєї держави.

Отже, виховна діяльність ліцею як цілісна система складається із співпраці дорослих і учнів, утворює нове інтеграційне ціле, де кожна частина збагачує і доповнює одна одну, сприяє розвитку особистості дитини, формуванню у неї необхідних умінь і навичок колективного і громадського життя, навіть у кризових умовах воєнного стану.

Підсумовуючи вищесказане, можна зазначити, що педагогічний колектив Ліцею № 5 міста Житомира розвивається і крокує в ногу з поступом життя, шукає нові шляхи оптимізації сучасного виховання учнівської молоді. Ми прагнемо забезпечити своїм вихованцям можливість розширення особистісних перспектив відповідно до демократичних тенденцій розвитку суспільства.

навчання (педагогічного патронажу) в Аналізі організації індивідуального школі

Педагогічний патронаж є однією з форм організації освітнього процесу і впроваджується для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальних можливостей хворих дітей, дітей з інвалідністю, їх здібностей. Крім того, учні, які навчаються за індивідуальним планом, є учасниками освітнього процесу ліцею, членами класних колективів.

Відповідно до поданих заяв батьків хворих дітей та дітей-інвалідів, наданих батьками, відповідних документів (довідок та наказів по закладу) за індивідуальною формою в 2022/2023 навчальному році у закладі навчалося 11 учнів.

За бажанням здобувача освіти та одного з батьків, інших представників (з відповідним зазначенням в індивідуальному навчальному плані) навчальні заняття, консультації, оцінювання проводилися за місцем проживання дитини або в закладі освіти. Дітям були створені всі умови для успішного навчання: складено розклад занять, узгоджений з батьками та затверджений директором школи, закріплено досвідчених педагогів. Всі учні були забезпечені підручниками (крім учнів 5-х класів).

Навчання учнів, які здобували освіту за індивідуальною формою (педагогічний патронаж), проводилося за програмами загальноосвітнього

навчального закладу, зміст індивідуального навчання відповідає Державному стандарту загальної освіти. Індивідуальний навчальний план відображає перелік предметів інваріантної частини типового навчального плану та кількість годин, що відводиться для вивчення на кожен предмет. Розклад занять відповідає гігієнічним вимогам (навантаження учнів розподілено за днями тижня, з урахуванням найбільшого навантаження на вівторок та середу). По можливості розклад занять сплановано таким чином, щоб учителі мали змогу проводити їх з 14.00 до 18.00.

Відповідно до індивідуального плану, учні випускних 9, 10, 11-х класів вивчають всі предмети навчального плану загальної середньої школи. Отже, організація індивідуального навчання випускників 9-х та 11-х класів, які є інвалідами дитинства, дає можливість повною мірою забезпечити дотримання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та забезпечують повноцінність документа про освіту з повним переліком предметів інваріантної складової навчального плану.

Всі учні, які навчалися індивідуально, залучені до позакласної роботи. Вони відвідували виховні та позакласні заходи, брали участь у подорожах та екскурсіях разом із класом.

Здобувачі освіти закінчили 2022/2023 навчальний рік на високому, достатньому та середньому рівнях. Андрієнко Катерина закінчила навчальний рік на відмінно і отримала похвальний лист за високі досягнення у навчанні. Гарбар Дмитро за підсумками річного оцінювання та рішенням педагогічної ради від 09.06.2023 протокол № 29 отримав свідоцтво про здобуття базової загальної середньої освіти з відзнакою. Оцінювання учнів початкових класів проводилося вербально.

Адміністрацією ліцею систематично контролювалося дотримання розкладу проведення занять вчителями в телефонному режимі з батьками, під час проведення занять на базі закладу, співбесіди з батьками та учнями, під час відвідування учнями позакласних занять та виховних заходів.

Індивідуальне навчання здійснювалося педагогічними працівниками, які мають відповідну фахову освіту, при цьому враховувалися побажання батьків та наступність у викладанні предметів.

Головним у роботі вчителів з цією категорією учнів є вивчення індивідуальних особливостей і нахилів дітей, забезпечення виконання навчальної програми та цілеспрямованої корекції у роботі з ними. Учителі викладали матеріал доступно у логічній послідовності, добирали посильні завдання, використовували додаткову літературу, намагалися зацікавити дітей активними формами та методами навчання, сучасними інформаційними технологіями, використовували ігрові методики, здоров'язберігаючі технології.

Інклюзивне навчання

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів від 15.09.2021 р. № 957 «Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, Постанови Кабінету Міністрів від 21.07.2021 р. № 765 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання

осіб з особливими освітніми потребами», Постанови КМУ від 21.08.2013 р. № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», Наказу МОН України від 08.06.2018 р. № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі середньої та дошкільної освіти», з метою реалізації державної політики щодо забезпечення права дітей, які потребують корекції фізичного розвитку, на здобуття якісної освіти, інтеграції їх у суспільство шляхом запровадження інклюзивного навчання у 2022/2023 навчальному році інклюзивним навчанням було охоплено 27 учнів ліцею.

Реалізацію завдань інклюзивного навчання забезпечували 21 асистент учителя, 2 логопеди та 2 психологи.

З метою надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами, застосування особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей у 2022/2023 н.р. у закладі було організовано 20 класів з інклюзивним навчанням, в якому навчалось 27 учнів.

Освітня діяльність у класах з інклюзивним навчанням у 2022/2023 н.р. була спрямована на реалізацію завдань:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня в середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

- реалізація принципу "навчитися жити разом", який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки;

- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей; створення освітньо-корекційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів із особливостями психофізичного розвитку;

- створення позитивного мікроклімату в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей із особливими освітніми потребами з іншими учнями;

- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей із особливими освітніми потребами;

- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей із особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

У закладі згідно з наказом МОН України «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» № 609 від 08 червня 2018 року розроблено і діє Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в Житомирській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 5, на основі якого був виданий наказ від 31.08.2022 № 148 року «Про створення та організацію роботи психолого-педагогічної команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами на 2022/2023 навчальний рік». Було створено

27 команд психолого-педагогічного супроводу (далі-КППС) з обов'язковим залученням батьків.

Особливістю діяльності цих команд в ліцеї є індивідуальний підхід до вирішення завдань особистісного розвитку, навчання і виховання дитини. У закладі налагоджено ефективну співпрацю членів КППС, що передбачає взаємодію спеціалістів та дає змогу комплексно організувати процеси розвитку, виховання, навчання і соціалізації дітей. Протягом навчального року проведено по 3 засідання КППС (за потребою частіше), на яких розглядали ІПР, визначали і корегували цілі і завдання для учасників, які були зазначені в протоколах.

Відповідно до висновку ІРЦ та за згодою батьків для дітей з особливими освітніми потребами розроблено індивідуальну програму розвитку, яка, на основі вивчення динаміки розвитку учня, переглядається двічі на рік з метою її коригування з урахуванням потенційних можливостей учня. В окремих випадках зміни проводилися частіше, зокрема, спілкуючись з дітьми, враховуючи побажання батьків, у зв'язку із збільшенням учнів з особливими освітніми потребами протягом року здійснено перерозподіл корекційних годин та внесено зміни в ІПР. Індивідуальна програма розвитку визначає зміст, систему знань, навичок і вмій, які мають опанувати учні, розробляється за участю батьків дитини. Процес складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами носить диференційований характер, розробляється на основі аналізу проблеми розвитку учня та його освітніх потреб. До складання індивідуальної навчальної програми залучалися батьки, які мають чітке уявлення про те, чому навчання дитини потребує розроблення індивідуальної навчальної програми. Така співпраця забезпечує інформування батьків про потенційні можливості дитини, динаміку її розвитку. Затверджується керівником навчального закладу.

Розклад уроків у класах з інклюзивним навчанням складається відповідно до робочого плану навчального закладу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та гігієнічних вимог.

Важливим у навчанні таких дітей є залучення кваліфікованих спеціалістів, які надають допомогу вчителю та дітям з особливими потребами у навчанні. З дітьми постійно працювали асистенти вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, логопед, вчитель-дефектолог. Такий комплексний підхід, без сумніву, дав хороші результати. Позитивна динаміка після аналізу індивідуальних програм розвитку спостерігалася майже у всіх учнів, особливо в учнів початкових класів. Віра в дитину, наполегливість, витримка, старанність, готовність до систематичної роботи стали запорукою позитивних змін.

Навчальні програми сформовані на основі типових загальноосвітніх програм, внесені зміни у відповідності до висновків ІРЦ. Навчальна програма кожного учня адаптована або модифікована у відповідності до особливостей сприйняття дитини. Змінені прийоми та методи викладання матеріалу. Індивідуальні програми з навчальних предметів розроблені на основі загальноосвітніх програм, зі змінами щодо кожного учня, адаптовані та модифіковані. Зміни вносилися вчителями-предметниками, асистентами вчителя, психологами з урахуванням індивідуальних особливостей учня.

Корекційно-розвиткова робота — комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводилась як корекційно-розвиткові заняття за напрямками відповідно до індивідуальних особливостей учня.

На корекційно-розвиткових заняттях використовували: пластилін, тісто для ліплення, альбом та олівці, гру «Джанго», доміно, пальчикові фарби, мозаїку, кінетичний пісок, пісочну анімацію, конструктор LEGO, «Стікербук», довідник у наліпках, інтерактивну дошку, інтерактивну підлогу, «кубик-рубик», ігрові набори для розвитку логіки, пазли, твістер, книжки, крісло-грушу, м'ячі для розвантаження опорно-рухового апарату тощо.

Корекційно-розвиткові заняття з учнями проводились індивідуально, їх тривалість становила 20—25 хвилин. Тривалість групових корекційно-розвиткових занять 35–40 хв.

Проведення ефективної корекційно-розвиткової роботи в цілому здійснювалося завдяки співпраці усіх корекційних педагогів, класних керівників, вчителів - предметників, батьків та адміністрації ліцею.

Необхідно зазначити, що за досить обмежену кількість годин корекційних занять важко розв'язати всі поставлені завдання. Тому розпочата робота має своє продовження на уроках та в процесі позакласної роботи. Тому в роботі з дітьми вибиралися найважливіші теми, які можуть дати очікуваний результат. Доводилося, в першу чергу, звертати увагу на те, щоб не допускати появи у дитини негативних психологічних рис під впливом особливих умов її розвитку, затримки не тільки в набутті знань, а й у розвитку особистості. Цьому сприяли проведення та застосування спеціальних вправ та дидактичних ігор, використання наочних посібників, предметних та сюжетних малюнків.

Надзвичайно важливою умовою правильної організації занять є ігрова форма. Їй відводилася більша частина часу, і з даної проблеми зібрано дуже багато різноманітного матеріалу. Наприклад: на логопедичних заняттях, щоб привернути увагу дитини до звукового складу мови, використовувалися логопедичні ігри "Впізнай за звуком", "Впізнай, кому належить голос", "Відгадай, в якому слові допущено помилку", "Підбери малюнки до певного звуку" тощо. Для розвитку рухливості мовленнєвих органів допомагали артикуляційні вправи "лопаточка", "галочка", "трубочка", "годинничок", "коники", "гойдалки" та ін. Закріпленню правильної вимови сприяли скоромовки, чистомовки, вірші, потішки, загадки, прислів'я, приказки, насичені звуками, які вимагають корекції. Особлива увага приділялася розвитку мовної моторики, слухового сприймання, фонематичного слуху, загальної та дрібної моторики, розвитку просторового уявлення, логічного мислення, пам'яті, уваги. Обов'язковими на кожному занятті були фізкультхвилинки, які постійно урізноманітнювалися.

Асистенти вчителя працювали в тісному контакті з учителями, батьками, постійно вели спостереження за змінами у розвитку дитини, надавали допомогу учням з особливими освітніми потребами, чітко дотримуючись вимог посадової

інструкції асистента вчителя, затвердженої керівником закладу. Вони допомагали в організації навчально-виховного процесу у класах з інклюзивним навчанням, сприяли розвитку дітей, поліпшенню їх психоемоційного стану, співпрацювали з батьками.

Протягом 2022/2023 н.р. для кількох учнів у зв'язку з воєнним станом було налагоджено навчання за використанням дистанційних технологій. Асистенти зі своїх комп'ютерів допомагали вчителям викладати уроки через відеозв'язок, працюючи в парі (вмикали та вимикали мікрофони, аби ту людину, яка веде урок або відповідає на запитання, було чути, показували презентації та відео, спостерігали, що роблять учні, спілкувалися паралельно в чаті з батьками, усували технічні складнощі). Асистенти вчителя також обробляли завдання, які отримували учні з типовим розвитком, і віддавали їх дітям з ООП, надавали додаткові завдання, спрощували. Також асистенти аналізували заняття та розповідали про це вчителю, аби вдосконалити процес.

Під час вивчення питання стану реалізації інклюзивного навчання було виявлено, що залучення дітей з особливими потребами до такої форми навчання позитивно впливає на соціально-емоційну сферу, фізичний та творчий розвиток, більш прихильне ставлення до них учнів класу. Вчителі та батьки учнів відзначають, що за період навчання учнів на інклюзивному навчанні відбуваються позитивні зміни:

- учні легше уявляють, усвідомлюють та висловлюють ставлення до прочитаного, почутого;
- краще адаптуються до роботи на уроці, швидше звикають до ритму уроку;
- виявляють достатній рівень самостійності при виконанні домашніх завдань;
- значне покращення у вимові та диференціації свистячих та шиплячих звуків;
- спостерігається позитивна динаміка у процесах побудови речень, зв'язних висловлювань, висловленні власної думки;
- значне покращення навичок читання, зменшення кількості граматичних помилок у писемному мовленні.

Найбільшим успіхом учнів є те, що вони не помічають своєї відмінності між однолітками, вільно з ними спілкуються, беруть участь у житті свого класу.

У початковій школі діти з особливими освітніми потребами відвідували групу продовженого дня під наглядом вихователя. Учні з особливими освітніми потребами були активними учасниками позакласної роботи, яка проводилася з урахуванням психофізичних можливостей дитини і спрямована на всебічний розвиток особистості, формування позитивного соціально-психологічного статусу. Вони залучалися до позашкільної роботи відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, з урахуванням їх побажань, віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я.

Значну підтримку у навчанні учнів з особливими освітніми потребами було здійснено за кошти, передбачені «Порядком та умовами надання субвенції

з державного бюджету місцевим бюджетам та надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами». За рахунок цих коштів здійснювалась оплата корекційно-розвиткових занять та придбання спеціальних засобів психофізичної корекції.

Для роботи з учнями інклюзивної форми навчання у 2022 році закуплено шафу комбіновану, шафи 2 штуки, стіл учнівський 4 штуки, стілець учнівський 4 штуки, стілець реабілітаційний для тренування нижніх і верхніх кінцівок, плечового суглоба на загальну суму 73 220, 00 грн та канцтовари на суму 3 619, 00 грн.

Таким чином, урахування та реалізація нормативно-правового, науково-методичного забезпечення змісту освітнього процесу, використання сучасних підходів до навчання дітей зазначеної категорії, що включають цілеспрямовану діяльність педагогів та батьків учнів, співпрацю з командою фахівців, забезпечують ефективність навчання дітей і створюють підґрунтя для успішного навчально-корекційного результату. Завдяки інклюзивній освіті дитина з особливостями вчиться життєдіяльності в суспільстві здорових людей, у неї формується направленість до нормального, повноцінного життя, і тут головне - в тісній співпраці із сім'єю сформувати у дитини сприйняття своєї хвороби не як обтяжливої життєвої обставини, а як певного образу життя.

Аналіз організації сімейного (домашнього) навчання

Відповідно до ст.9 Закону України «Про освіту», керуючись Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 р. № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 №955 «Про внесення змін до наказу міністерства освіти і науки України 12.01.2016 р. № 8», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 №852/33823, наказом Міністерства освіти 10 лютого 2021 року № 160 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 р. за № 528/36150, у 2021-2022 навчальному році було організовано сімейну форму здобуття освіти 36 учням ліцею.

Відповідальність за здобуття освіти на рівні не нижче державних стандартів загальної середньої освіти несли батьки, про що всі учасники освітнього процесу були попереджені.

Для учнів початкової школи оцінювання проводилось як формувальне, шляхом спостереження у різних видах навчальної діяльності. Завдання для підсумкового оцінювання учнів 5-11 класів для визначення рівня навченості здобувачами освіти були складені з урахуванням очікуваних результатів навчання, встановлених в освітній програмі закладу освіти та навчальних програмах. Контрольні роботи були проведені згідно з графіком. Учень 7-Б класу Буковський Євгеній не з'явився для проходження контрольних робіт. Для нього будуть організовані повторні контрольні в серпні 2023 року. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснювалось педагогічними працівниками закладу освіти з використанням дистанційних технологій навчання. Результати

були внесені в протоколи оцінювання. Учні оцінювали двічі за навчальний рік. Річне оцінювання навчальних досягнень учнів на сімейній формі є на високому, достатньому та середньому рівні. За підсумками річного оцінювання та рішенням педагогічної ради від 09.06.2023 протокол №29 всі учні переведені на наступний рік навчання.

Екстернатна форма навчання

Відповідно до ст.9 Закону України «Про освіту», керуючись Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 р. № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 №955 «Про внесення змін до наказу міністерства освіти і науки України 12.01.2016 р. № 8», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 №852/33823, наказом Міністерства освіти 10 лютого 2021 року № 160 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 р. за № 528/36150, у 2021-2022 навчальному році було організовано екстернатну форму здобуття освіти 51 учню закладу.

Річне оцінювання проведено згідно з графіком. Контрольні роботи були проведені з використанням дистанційних технологій на платформі zoom. Всі учні були присутніми та пройшли контрольні роботи. Результати контрольних робіт були зафіксовані у протоколі та підписані усіма членами комісії та головою. Здобувачі освіти закінчили навчальний рік на високому, достатньому та середньому рівні. Учень 10 класу Хомчук Артем отримав похвальний лист за високі досягнення у навчанні. Учениця-екстерн Гаврилюк Вікторія на відмінно виконала підсумкові контрольні роботи. За підсумками річного оцінювання та рішенням педагогічної ради від 09.06.2023 протокол № 29 учениця отримала свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти з відзнакою.

Соціальний захист учасників освітнього процесу

Соціальна підтримка дітей пільгових категорій, що навчаються в ліцеї, проводиться згідно з діючим законодавством та є на особливому контролі в адміністрації. Велика робота проведена педколективом по виконанню Закону України «Про охорону дитинства». Основними напрямками роботи щодо забезпечення соціальної підтримки дітей пільгових категорій є виявлення, облік і створення умов для їхнього навчання, виховання і розвитку.

Педагоги соціальні Олена Бондар та Анастасія Омельченко координували роботу класних керівників, соціально-психологічної служби закладу щодо оформлення та ведення соціальних паспортів класів, підготовки необхідної інформації, документів, проводили консультації, інструктажі щодо організації роботи з дітьми пільгового контингенту; організовували роз'яснювальну роботу з батьками, опікунами дітей з питань охорони прав та інтересів дитини; брали участь у проведенні первинних та контрольних обстежень умов життя і

виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, (двічі на рік), а також дітей і підлітків, батьки яких не забезпечують їм належного виховання та утримання; вивчали адаптацію дітей у прийомних сім'ях, захист їх прав та інтересів; здійснювали облік працевлаштування випускників 9, 11 класів з числа дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування; сприяли залученню дітей пільгового контингенту до гурткової роботи; контролювали забезпечення дітей пільгових категорій безкоштовним харчуванням згідно з вимогами чинного законодавства; узагальнювали інформацію про проведену роботу на нарадах при директорові, засіданнях МО класних керівників, на батьківських зборах, конференціях тощо.

Соціально-адміністративною службою ліцею постійно здійснювався контроль за відвідуванням занять дітей, які залишились без батьківського піклування, та інших дітей соціально вразливих категорій.

Створено банк даних дітей пільгових категорій, що постійно оновлюється. На внутрішньошкільному обліку знаходяться діти певних категорій:

- Позбавлені батьківського піклування – 8 учнів;
- Діти-сироти – 1 учень;
- Діти, батьки яких перебували в зоні АТО або ООС, – 237 учнів;
- Діти, батьки яких загинули в зоні АТО (ООС), – 3 учні;
- Діти з багатодітних сімей – 78 учнів;
- Діти з інвалідністю – 34 учні;
- Діти з внутрішньо переміщених сімей – 29 учнів;
- Діти з малозабезпечених сімей – 4 учні;
- Діти з особливими освітніми потребами – 27 учнів.

Організовано було безкоштовне харчування дітей пільгових категорій, а саме: дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, батьки яких перебували у зоні бойових дій. Протягом року надавались консультації батькам, вчителям та учням пільгових категорій. При організації заходів поза межами ліцею перевага надавалась дітям пільгового контингенту.

Соціально-адміністративною службою ліцею здійснювались наступні заходи щодо соціального захисту дітей пільгових категорій:

- Здійснювався контроль за змінами в соціальному статусі дітей, зміни фіксуються в соціальних паспортах класних колективів та в єдиному соціальному паспорті освітнього закладу.
- Проводилось обстеження умов проживання, навчання, працевлаштування, оздоровлення та соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей – інвалідів, дітей з малозабезпечених та багатодітних сімей, дітей, які проживають у складних життєвих обставинах з відповідним оформленням актів та особових справ.
- Перевіряється збереження закріпленого житла, майна дітей – сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечення дітей безкоштовним харчуванням.

- Здійснювався правовий всеобуч батьків та дітей з питань дотримання вимог Конвенції ООН про права дитини та захисту їх прав, із залученням до цієї роботи класних керівників відповідних класів.

Виконуючи основні завдання психологічної служби, проводилась робота по сприянню повноцінному особистісному розвитку дітей з урахування їх вікових індивідуальних особливостей, здібностей, нахилів та інтересів, а саме:

- створення умов для формування соціально – психологічної культури педагогів, батьків, залучення їх до знань для оптимізації міжособистісних стосунків, подолання труднощів спілкування;
- забезпечення дітей початковими знаннями про права та свободи дітей (як маленьких людей і юних громадян), а також відомостями про правові норми, що регулюють відносини практично в усіх сферах суспільного життя;
- забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини на основі її психолого-педагогічного вивчення;
- профілактика відхилень в інтелектуальному та особистісному розвитку дитини;
- пропаганда здорового способу життя, здійснення превентивного виховання, профілактика алкоголізму, наркоманії, злочинності;
- орієнтування дітей на загальнолюдські й національні цінності на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина та дотримання правових норм, правомірної поведінки й толерантного спілкування;
- забезпечення захисту прав, повноцінного життя, розвитку та виховання дітей пільгового контингенту;
- формування всебічно розвиненої особистості, здатної до повноцінного життя у суспільстві;
- поліпшення стану здоров'я шляхом профілактики захворювань;
- забезпечення покращення умов розвитку, виховання і освіти дітей;
- забезпечення підтримки творчо обдарованих дітей, розвитку їх здібностей.

Діти з *кризових сімей* та учні *девіантної поведінки* залучаються до роботи гуртків та спортивних секцій. З метою пропаганди здорового способу життя та правової пропаганди проводяться лекції, випускаються листівки та плакати, в чому допомагає учнівське самоврядування. До роботи залучаються представники поліції, лікарі, психологи, юристи; проводяться дні правових знань.

Задача психологічної служби - вчасно виявити дітей з симптомами неблагополуччя в моральному розвитку і поведінці та вжити заходів для запобігання подальшій соціальній деформації особистості, а по можливості й зменшити кількість таких дітей. З цією метою проводяться індивідуальні та групові консультації з дітьми, педагогами, батьками. Окрім цього в закладі регулярно проводяться соціально-психологічні дослідження, моніторинги.

Підсумки організації харчування в ліцеї

При організації харчування здобувачів освіти ліцею протягом 2022/2023 навчального року адміністрація та педагогічний колектив ліцею, оператор ринку, яка забезпечує харчування здобувачів освіти ліцею, керувалися

Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом МОЗ України від 25.09.2020 № 2205, постановами головного державного санітарного лікаря України від 06.09.2021 № 10 та від 28.11.2022 № 1 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID - 19)», постановою КМУ від 24.03.2021 № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», рішеннями виконавчого комітету Житомирської міської ради від 17.12.2019 № 1369, від 21.12.2020 року № 1533, від 30.12.2020 № 1575, від 03.08.2022 року № 556, від 14.10.2022 № 870.

Відповідно до рішення виконавчого комітету міської ради від 03.08.2022 року № 556 вартість харчування у 2022/2023 н.р. становила:

1) сніданків у м. Житомирі

- для учнів 1-4 класів склала 39,87 грн;

- для учнів 1-4 класів, які зареєстровані в м. Житомирі та с. Вереси, 39,87 грн (11,96 грн – кошти місцевого бюджету, 27,91 грн – кошти батьків);

- для учнів 1-4 класів пільгових категорій, які мають право на безкоштовне харчування відповідно до чинного законодавства України та відповідних рішень Житомирської міської ради і виконавчого комітету Житомирської міської ради, - 39,87 грн;

2) обідів у м. Житомирі для учнів 1-11 класів пільгових категорій, які мають право на безкоштовне харчування відповідно до чинного законодавства України та відповідних рішень Житомирської міської ради і виконавчого комітету Житомирської міської ради,

1 - 4 класів (6 - 11 років) – 43,88 грн – обід;

5 - 9 класів (11 - 14 років) – 52,29 грн – обід;

10 - 11 класів (14 - 18 років) – 58,47 грн – обід

У 2022-2023 н. р. харчування здобувачів освіти ліцею було організовано:

- на підставі заяв батьків (осіб, які їх замінюють), документів, що підтверджували відповідний статус, дітям пільгових категорій 1-11 класів за рахунок коштів міського бюджету;

- на підставі заяв батьків (осіб, які їх замінюють), довідки про реєстрацію місця проживання учням 1-4 класів на умовах співфінансування (30% - кошти міського бюджету, 70% - кошти батьків) та за повну вартість (100% кошти батьків);

- на підставі відповідних довідок за результатами медичного огляду 2022 року дітям з особливими дієтичними потребами;

- на підставі заяв батьків учням, які відвідують групи подовженого дня, за рахунок коштів батьків;

- учням 5-11 класів за рахунок коштів батьків.

Забезпечувала харчування здобувачів освіти ліцею протягом 2022/2023 н.р. переможець конкурсних торгів, фізична особа-підприємець Келер Ж.В. на основі договору, укладеному між керівником закладу освіти та фізичною особою-підприємцем про закупівлю послуг (послуги їдальні) за державні кошти.

Розподіл коштів на організацію гарячого харчування дітей, облік і звітність за використання коштів, що виділялися на безоплатне харчування, здійснювався відповідно до чинного законодавства.

Протягом 2022/2023 н. р. вівся облік здобувачів освіти, які забезпечуються гарячим харчуванням за рахунок бюджетних коштів, за співфінансуванням та за кошти батьків. Розподіл коштів на організацію гарячого харчування дітей, облік і звітність за використання коштів, що виділялися на безоплатне харчування, здійснювався відповідно до чинного законодавства.

Враховуючи дію карантину, закладами освіти при організації харчування було забезпечено:

- проведення розрахунку максимальної кількості учнів, які можуть одночасно отримувати (на лінії роздачі) та вживати їжу, не порушуючи фізичної дистанції 1 метр;

- відстань між столами не менше 1,5 м та розміщення за столом не більше 4-х осіб;

- питний режим з використанням індивідуальних ємностей для рідини, які учні приносили з собою, або фасованої питної продукції, що реалізовувалася через буфет;

- заходи з недопущення черг у їдальні.

Відповідальними за організацію харчування в ліцеї, заступниками директора з навчально-виховної роботи Ярошинською І.М. Піонтківською В.Г. щомісячно аналізувався стан організації харчування пільгових категорій 1-4 класів (сніданки), організації сніданків для здобувачів освіти 1-4 класів на умовах співфінансування та за кошти батьків, організації харчування пільгових категорій дітей 1-4, 5-9 класів (обід); проводився моніторинг щодо охопленості різними видами харчування здобувачів освіти 1-11 класів, харчування здобувачів освіти, які відвідують групи продовженого дня; моніторинг щодо виконання постанови КМУ від 24.03.2021 № 305 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах».

Облік дітей, охоплених безоплатним харчуванням, та дітей, яким надавалася адресна допомога на харчування, здійснював класовод, класний керівник, які надавали відповідну інформацію про дані категорії дітей особі, відповідальним за звітність харчування учнів школи, педагогічним працівникам Кравчук О.Л., Башманівській І.М., Лісовській М.І., Шутенко А.Б.

Адміністрацією ліцею щомісячно подавались до департаменту освіти міської ради інформація про охоплення харчуванням здобувачів освіти, проаналізовано стан охопленості харчуванням учнів різних категорій за 2022/2023 навчального року. В умовах воєнного стану освітній процес у ліцеї забезпечено через змішану форму навчання з використанням очної та

дистанційної форми. З огляду на зазначене, організованим гарячим харчуванням забезпечувалися учні, які навчалися офлайн, на підставі заяв батьків (або осіб, які їх замінюють). Діаграми ілюструють динаміку в організації та охопленості гарячим харчуванням різних категорій здобувачів освіти протягом вересня-травня 2022/2023 н.р.:

Період, місяць	К-сть здобувачів освіти ліцеї	К-сть здобувачів освіти, які навчаються очно	Із них, які охоплені організованим харчуванням	Організація харчування за кошти міського бюджету	% від загальної к-сті учнів, які навчаються очно
вересень	1844	630	513	117	19%
жовтень	1844	632	512	120	19%
листопад	1842	635	510	125	20%
грудень	1840	635	504	131	21%
січень	1848	733	580	153	21%
лютий	1848	746	592	154	21%
березень	1846	745	594	151	20%
квітень	1845	745	587	158	21%
травень	1838	744	584	160	22%

У 2022/2023 н. р. працювала бракеражна комісія, до складу якої входили завідувач виробництвом Келер Ж.В., медичний працівник Нестерчук В.В., кухар Келер О.В., оператор ринку харчових продуктів, який надавала послуги з організації харчування у закладі. Бракеражна комісія здійснювала щоденний контроль за якістю готових страв у шкільній їдальні. Щоденно бракераж сирової продукції здійснювався фізичною особою-підприємцем із залученням медичного працівника ліцею.

Харчові продукти, що поступали на харчоблок, відповідали вимогам нормативно-технічної документації і супроводжувалися документами, що встановлюють їх якість і безпечність. Не допускалося приймання харчових продуктів без супроводжувальних документів, з минулим строком зберігання, з ознаками псування.

Забезпечувала харчування здобувачів освіти ліцею протягом 2022/2023 н.р. переможець конкурсних торгів, фізична особа-підприємець Келер Ж.В. на основі договору, укладеному між керівником закладу освіти та фізичною особою-підприємцем про закупівлю послуг (послуги їдальні) за державні кошти.

Харчування дітей організувалося відповідно до розроблених інженерами-технологами департаменту освіти міської ради 2 Примірних чотиритижневих сезонних меню (сніданки і обіди), погоджених Житомирським

міським управлінням Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області.

Інженерами-технологами департаменту освіти міської ради розроблено нормативно-технологічну документацію на страви та вироби для включення їх до Примірних чотиритижневих сезонних меню із врахуванням норм споживання основних груп харчових продуктів на сніданок, обід, що призводять освітню діяльність на певному рівні згідно додатку 5 постанови КМУ від 24.03.2021 № 305 та вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 №2205.

Для забезпечення раціонального та безпечного харчування дітей при складанні технологічних карт проведено розрахунки вмісту білків, жирів, вуглеводів та визначено калорійність страв. У розробленому меню зазначено інформацію про вміст речовин у готових стравах, що призводять до алергічних реакцій в організмі та їх непереносимості. На основі вказаних меню суб'єктом підприємницької діяльності спільно з медичним працівником ліцею складалося щоденне робоче меню.

При організації харчування було враховано потреби дітей з особливими потребами за результатами медичного профілактичного огляду.

У зв'язку з продовженням дії карантину питний режим здобувачів освіти було організовано відповідно до протиепідемічних вимог: шляхом щоденного забезпечення батьками дітей питною негазованою водою в індивідуальній ємності. У ліцеї передбачено ще два додаткових варіанти організації питного режиму: за потреби видачу з харчоблоку охолодженої, кип'яченої води в індивідуальну ємність учня та придбання дітьми фасованої води питної негазованої у буфеті ліцею.

Протягом 2022/2023 н. р. в ліцеї питання організації харчування учнів розглядалося на засіданнях педагогічної ради, нарадах при керівникові закладу освіти, Піклувальній раді школи; розроблено та затверджено ряд заходів щодо організації харчування здобувачів освіти ліцею під час освітнього процесу: заходи з дотримання санітарно-гігієнічних вимог, збільшення охоплення здобувачів освіти різними видами харчування, покращення організації харчування та матеріально-технічного стану обідньої зали і харчоблоку, формування культури обслуговування здобувачів освіти ліцею.

Стан охорони праці та безпеки життєдіяльності

Робота педагогічного колективу школи з охорони праці організована згідно із Законом України «Про охорону праці» та Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (26.12.2017 № 1669).

Стан роботи з охорони праці, виробничої санітарії під час освітнього процесу в школі знаходиться під щоденним контролем адміністрації школи.

На початок 2021/2022 навчального року були оформлені всі необхідні акти-дозволи на проведення навчальних занять у кабінетах і шкільних

приміщеннях підвищеної небезпеки, дозвіл на експлуатацію харчоблоку, акт санітарно-технічного стану школи.

На засіданні педагогічної ради у серпні 2021 року затверджено річний план роботи школи на навчальний рік, де передбачено розділ «Заходи з охорони праці». Посадові обов'язки працівників, інструкції з техніки безпеки з блоком питань з охорони праці й безпеки життєдіяльності є в наявності. Інструкції складено згідно з Положенням про розробку інструкцій з охорони праці.

У наказах по школі передбачено відповідальних за організацію роботи з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу та в позаурочний час, попередження дитячого травматизму, відповідальних за електрогосподарство й пожежну безпеку в школі тощо та були затверджені нові інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності учнів.

У школі є необхідні журнали реєстрації всіх видів інструктажів із питань охорони праці працівників і учнів школи. Відпрацьована програма вступного інструктажу з охорони праці для працівників школи.

Організація роботи з охорони праці контролюється директором школи. Вона включає: постійний контроль за навчанням з охорони праці; перевірку знань педагогів відповідно до інструкції та листа МОН України «Про вивчення правил охорони праці працівниками освіти»; контроль за організацією й періодичним проведенням занять з охорони праці з усіма категоріями працівників школи та учнями; систематичний контроль за проведенням різного роду інструктажів; контроль за розробкою й правильним оформленням інструкцій із техніки безпеки; організацію роботи комісії для оформлення актів-дозволів на використання спортивних залів, майданчиків, майстерень і контроль за її діяльністю; контроль за виконанням наказів відповідно до Закону України «Про охорону праці». У школі створена й постійно діє комісія з питань охорони праці та з трудових спорів. Така система контролю адміністрації школи у співпраці з профспілковим комітетом дає можливість цілеспрямовано вирішувати питання безпеки й життєдіяльності колективу.

Відповідно до Законів України «Про охорону праці» та «Про колективні договори й угоди» між дирекцією школи й профспілковим комітетом підписаний Колективний договір, у якому визначені обов'язки сторін щодо організації безпечних і нешкідливих умов праці, а також умови реалізації працівниками школи своїх прав і соціальних гарантій на охорону праці.

До уваги було взято: пропозиції працівників, аналіз стану робочих місць, стан виробничого травматизму, професійних захворювань. Крім того, було розроблено актуальні заходи щодо поліпшення безпеки умов праці на робочих місцях.

Питання охорони праці обговорювалися на засіданні педради, нарадах при директоріві.

Для зниження впливу шкідливих факторів на життя та здоров'я працівників, учнів школи в кабінетах фізики, інформатики, хімії, майстернях, спортзалі передбачено проведення інструктажів – вступного та перед початком лабораторних і практичних робіт. У цих кабінетах на видному місці є інструкції

та пам'ятки з техніки безпеки й охорони праці. Закуплені вогнегасники розташовані в доступних місцях по школі.

Питання безпеки життєдіяльності учнів під час канікул постійно обговорювалися на батьківських зборах, інструктивно-методичних нарадах.

Формування навичок безпечної поведінки, збереження та зміцнення здоров'я учнів – це основний напрям роботи школи. З цією метою в школі з 1-го по 11-ті класи вивчаються Правила дорожнього руху, проводяться місячники безпеки руху. Успішним є поєднання роботи з охорони життя й здоров'я з проведенням занять із цивільної оборони та надзвичайних ситуацій, відпрацюванням елементів евакуації учнів зі школи. Випускаються плакати на різні теми («Тютюнопаління та наше здоров'я», «Світ проти СНІДу», «Наш організм і наркотики», «Як захиститись від коронавірусу» та ін.). Розроблено інструктажі з техніки безпеки та охорони життя для учнів під час канікул і святкових днів. Класними керівниками проводяться бесіди з учнями з безпеки життєдіяльності, особливо це стало актуальним у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану з 24 лютого 2022 року.

Учні 2—10-х класів пройшли медичний огляд лікарями-фахівцями. Учні, які навчалися очно, періодично проходили перевірку на педикульоз.

Постійно здійснюється контроль за роботою системи забезпечення нормального функціонування будівлі школи. Закуповуються необхідні миючі засоби для дотримання належного санітарно-гігієнічного стану школи.

1. Робота на базі ліцею «Пункту незламності» та пункту проведення національного мультипредметного тесту.

Через ракетні удари, які росія завдала у 2022 році по об'єктах енергетичної системи України, цивільне населення та важливі об'єкти критичної інфраструктури на тривалий час залишалися без електропостачання. У країні був запроваджений режим подачі електроенергії за графіком. Після масованого обстрілу 23 листопада аварійні й тривалі відключення світла. З цього часу було

створено Пункт незламності на базі ліцею. На дверях центрального входу закладу яскраво-жовтий постер, на якому зазначено, що цей **пункт незламності працюватиме у випадку відключення електроенергії щонайменше на 24 години!**

Для чіткої організації роботи ПН був складений графік цілодобового чергування адміністрації, медичних та технічних працівників, групи вчителів (які виявили громадську позицію та бажання допомагати приймати населення і мали можливість швидко за необхідністю дістатися до закладу).

Наш ПН мав у наявності джерело тепла (буржуйку, запас дров), запаси питної і технічної води, резервне освітлення, доступ до інтернету, живлення для мобільних девайсів, місця для відпочинку, аптечки, запаси чаю, цукру, печива, а також спеціально облаштовані місця для мам та дітей. Пункт обладнаний потужним генератором та системою супутникового зв'язку Starlink.

У пункті цілодобово приймали всіх, хто потребував якоїсь допомоги.

У разі знеструмлення мережі запускали генератор, який напоготові стояв біля входу. Приходили мешканці мікрорайону для зарядки гаджетів, он – лайн роботи, для застосування медичних пристроїв (інгаляція для дитини). Для відвідувачів гріли воду у чайниках на газовій грільці (для неї спеціально облаштовано місце), напували чаєм і пригощали печивом. Працівники ліцею сліdkували за порядком, надавали моральну підтримку всім відвідувачам, хто її потребував. На випадок тривалого перебування у пункті є матраци, наматрасники, пледи, подушки, засоби гігієни в індивідуальних мішечках. Медичні працівники завжди були напоготові надати першу домедичну допомогу.

Під час повітряних тривог учні ліцею спускалися до укриття, яке було облаштовано до початку 2022/2023 навчального року. Укриття у закладі – це підвальне приміщення, вбудоване в будівлю загальною площею 773, 55 кв.м, загальний об'єм 1210 куб.м, висота стелі 1900. Укриття має 3 входи і 4 виходи, захищено від атмосферних опадів, 4 санвузли (4 унітази, 4 умивальники). Освітлення та електропостачання у справному стані, в наявності є резервне освітлення, є мережа інтернет (Wi-Fi), укомплектовано первинними засобами пожежогасіння, наявне централізоване теплопостачання, забезпечує оптимальну температуру в зимовий період.

В укритті наявні:

- місця для сидіння – лавки, стільці, м'які дивани;
- столи, зони відпочинку, дидактичні та навчальні ігри;
- шафи, для зберігання дидактичного та ігрового матеріалу;
- ємності з питною (з розрахунку 2 л/добу на одну особу,) та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання);
- контейнери для зберігання продуктів харчування;
- одноразовий посуд (стаканчики, тарілки, серветки)
- створена і облаштована кімната для дітей з особливими потребами;
- облаштоване місце для прийому їжі;
- наявні ковдри, пледи;
- резервне штучне освітлення, електричні ліхтарі, дизельний генератор, ліхтарі.
- первинні засоби пожежогасіння (відповідно до встановлених норм для приміщень відповідного функціонального призначення);
- засоби надання первинної медичної допомоги.

У червні 2023 року заклад працював як пункт, де абітурієнти склали національний мультипредметний тест на базі 4-х кабінетів інформатики. Проходження тесту відбувалося 7, 8, 9, 13, 15, 16, 19, 20 червня (більшість днів у дві зміни), а 27, 28 червня НМТ на базі ліцею склали вступники до магістратури.

Робота пришкільних таборів

З 12 червня 2023 року на базі ліцею діяв пришкільний табір за кількома напрямками: пришкільний табір з денним перебуванням для учнів початкової ланки з харчуванням, який діяв з 12 до 29 червня 2023 року і в якому

перебували 287 учнів; пришкільний табір для учнів 5-6-х класів спортивного, математичного, філологічного та творчого напрямків (без харчування), який діяв з 12 до 23 червня 2023 року і в якому перебували 160 учнів. У таборі було організовано не лише дозвілля дітей, але й освітню діяльність, зокрема проводилася робота з надолуження освітніх втрат.

Самооцінювання освітнього середовища закладу

Відповідно до Законів України «Про освіту» (стаття 41, частини 3 ст.48) та «Про повну загальну середню освіту» (стаття 42), Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 16 січня 2020 року №54, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за №154/34437, Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО, наказу МОНУ «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО» від 30.11.2020 №1480, Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 250/33221, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти школи, затвердженого та введеного в дію наказом по ліцею від 28.01.2021 р. № 7, наказу по ліцею «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання якості освітньої діяльності», з метою аналізу стану сформованості та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї і вдосконалення освітніх і управлінських процесів, що впливають на результативність діяльності закладу, протягом 2022/2023 н.р. було проведено вивчення й самооцінювання якості освітньої діяльності закладу за напрямом «Освітнє середовище».

Під час самооцінювання напрямку «Освітнє середовище» моніторингу підлягали процеси забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці; створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації; формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.

Для оцінювання виконання (вимірювання) напрямку були використані критерії оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, затверджені наказом МОН від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», у редакції наказу МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 09 січня 2019 року № 17» від 04.02.2020 № 127.

Визначення рівнів якості освітніх та управлінських процесів відбувалось на основі орієнтовних рівнів якості освітніх та управлінських процесів для самооцінювання закладу освіти (додаток 2 до Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти під час інституційного аудиту, затвердженої наказом Державної служби якості освіти

України від 09.01.2020 № 01-11/1 (в редакції наказу Державної служби якості освіти від 27.08.2020 № 01-11/42).

Для проведення самооцінювання освітньої діяльності і забезпечення отримання релевантної інформації, всебічного вивчення та об'єктивного самооцінювання освітніх і управлінських процесів ліцею робоча група використовувала такі методи збору інформації: опитування учасників освітнього процесу (анкетування, індивідуальне інтерв'ю, фокус-групове дослідження); спостереження (за освітнім середовищем); вивчення документації ліцею. В анкетуванні взяли участь 30 педагогічних працівників, 96 здобувачів освіти, 105 батьків учнів.

Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці

У ході спостереження за освітнім середовищем закладу освіти результатами опитувань встановлено, що у цілому у закладі створено безпечні умови навчання та праці, переважна кількість учнів задоволені або переважно задоволені освітнім середовищем, більше половини учнів стверджують, що вони у ліцеї почувають себе у безпеці. Територія та приміщення ліцею чисті і охайні. Встановлена цілісна огорожа. Територія закладу недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту і є недоступною для сторонніх осіб. Територія закладу частково освічується у вечірній та нічний час. Відсутні старі дерева, колючі кущі. Озеленення є достатнім. В.о. заступника директора з господарської частини закладу щоденно здійснює огляд території. За порядком під час перерв на подвір'ї і в приміщенні закладу слідкують чергові вчителі.

У закладі наявні спортивні майданчики, футбольне поле зі штучним покриттям, на ігровому майданчику є достатня кількість спортивного інвентарю, який дозволяє використовувати його під час уроків фізкультури для учнів 1 – 4-х класів та учням середніх класів. Тренажерне обладнання для фізичної підготовки знаходиться у задовільному стані і відповідає технічним умовам. Проте на ігровому майданчику немає спеціалізованого покриття, штучне покриття на футбольному полі потребує часткової заміни.

У ліцеї на кожному поверсі облаштовано вбиральні, які забезпечені рукомийниками та окремими розділеними санвузлами й дитячими пісуарами. Кабінки туалетів для дівчаток та хлопчиків облаштовані дверима, утримуються в належному стані, відповідно до санітарно-гігієнічних вимог. Спеціально обладнана кабінка для маломобільної групи учнів. Для педагогів є окремі санвузли. Усі санвузли забезпечені рідким милом та паперовими рушниками. Повітряно-тепловий режим та освітлення відповідає санітарним нормам. Здійснюється контроль за температурою повітря в класних кімнатах. Разом з тим слід відзначити, що в холодний період окремі приміщення ліцею мають температуру, нижчу допустимої. Вентиляція природна: шляхом відкриття віконних фрамуг. Провітрювання класів здійснюється після кожного уроку.

Питний режим дотримується кожним учнем індивідуально, відповідно до вимог здійснення протиепідемічних заходів в умовах пандемії. Разом з тим у приміщенні їдальні завжди в достатній кількості наявна переварена вода. Приміщення їдальні, столи, стільці, місця для видачі готових страв чисті та

регулярно миються, але потребують часткового ремонту і заміни. Перед входом до їдальні є умивальники з теплою водою, рідке мило та електросушарки. За результатами анкетування, переважна більшість учнів та батьків добре і високо оцінюють комфортність умов навчання: облаштування території навколо ліцею (70 % учнів, 75 % батьків); чистоту навчальних кабінетів (73% учнів, 73% батьків); чистоту туалетних кімнат (85% учень, 69 % батьків), чистоту їдальні (59% учнів), чистоту спортивної зали (76% учнів, 72% батьків). У закладі навчається 1825 здобувачів освіти, хоча заклад розрахований на 1721 учня. У закладі наявні 88 навчальних кімнат та кабінетів, 4 кабінети інформатики, спортивна зала, їдальня, медіатека та бібліотека. Навчання здобувачів освіти здійснюється в одну зміну, проте учні 3, 4-х класів навчаються у підзміну. Навчальні кабінети початкової школи непрохідні, крім одного класу, та знаходяться на другому, третьому поверхах в окремому крилі будівлі. Навчальні кабінети середньої та старшої школи знаходяться на 1-3 поверхах в іншому крилі будівлі. Приміщення закладу освіти використовуються раціонально.

У переважній більшості випадків комплектування класів відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, площі навчальних приміщень. Кожний клас початкової школи обладнаний мультимедійною дошкою, що дає змогу використовувати на уроках презентації, аудіо - та відеоматеріали. Кабінети початкової школи достатньо забезпечені обладнанням, що сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів за вимогами НУШ. Вчителі НУШ (1-4 класи) забезпечені ноутбуками і принтерами. Проте в середній і старшій школі лише 8 навчальних кабінетів обладнані мультимедійними дошками. Більшість учителів, які викладають у 5-х класах, забезпечені ноутбуками. Для 5-х класів недостатньо матеріального та методичного обладнання, що сприяє формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів за вимогами НУШ.

Навчальні кабінети хімії, історії, географії, фізики, біології частково забезпечені засобами навчання для виконання відповідної навчальної програми. Потребують нових меблів і засобів навчання кабінет історії. Кабінети інформатики обладнані комп'ютерами (у кожному з них наявні 10 комп'ютерів для учнів і 1 для вчителя), 1 кабінет інформатики обладнаний мультимедійною дошкою. Спортивні зали закладу освіти пристосовані і використовуються лише для проведення занять з фізичної культури, при спортивному залі є роздягальні окремо для хлопчиків та дівчаток.

У коридорах облаштовано місця для відпочинку учасників освітнього процесу – це диванчики для сидіння. На другому поверсі початкової школи наявні інформаційні стенди для батьків та вчителів. У вестибулі ліцею також є куточки спортивних перемог і досягнень здобувачів освіти і педагогів. На другому поверсі середньої школи наявні стенди з інформацією від шкільного самоврядування, виховної роботи, безпеки життєдіяльності.

Педагогічні працівники частково забезпечені персональними робочими місцями (наявна кімната для вчителів), проте вона має недостатню кількість

місць для існуючого контингенту вчителів. Також існує потреба в створенні додаткових місць відпочинку для всіх учасників освітнього процесу, а також окремого місця для відпочинку педагогів.

Всі навчальні кабінети обладнані з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог та вимог охорони праці і безпеки життєдіяльності. В наявності акти-дозволи на проведення занять у кабінетах підвищеної небезпеки: спортивних залах, хімії, фізики, біології. Інструкції з ОПіБЖД затверджено та оприлюднено в усіх кабінетах. Інструктажі зі здобувачами освіти проводяться систематично. Про це свідчать записи в журналах інструктажів: журнал реєстрації первинного, позапланового і цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності зі здобувачами освіти, журнал реєстрації інструктажів під час позакласних заходів зі здобувачами освіти. Види інструктажів зі здобувачами освіти оприлюднені на сайті ліцею. За результатами анкетування здобувачів освіти: 96 % учнів відповіли, що учителі, керівництво закладу регулярно інформують їх про правила охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій із залученням спеціальних служб; 92% учнів відповіли, що учителі, керівництво ліцею регулярно інформують під час проведення навчальних занять; 4% у поодиноких випадках; 0% не інформують взагалі.

Згідно із законодавством про охорону праці проводиться навчання з працівниками закладу, про що свідчить наявність підписів у журналі реєстрації інструктажів і протоколи перевірки знань з питань охорони праці. Питання з охорони праці, безпеки життєдіяльності розглядаються на засіданнях педагогічної ради та нарадах. Згідно з річним планом ліцею проводиться Місячник знань дітьми правил безпеки життєдіяльності у жовтні, Тиждень знань безпеки життєдіяльності і день цивільного захисту у квітні. Про проведення навчання з безпеки життєдіяльності та охорони праці, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій свідчать результати вивчення документації, наказів тощо. У закладі працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти. Проте лише 33% педагогів пройшли курси з надання першої (домедичної) допомоги. У закладі ведеться документація щодо реагування на нещасні випадки, травмування учасників освітнього процесу відповідно до вимог законодавства. Про це свідчать журнали реєстрації нещасних випадків з учнями та працівниками. Разом з тим на сайті ліцею не оприлюднене Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу в закладі освіти. Проводяться також інструктажі та навчання медичною сестрою щодо надання домедичної допомоги, реагування на випадки травматизму або погіршення самопочуття здобувачів освіти та працівників під час освітнього процесу, про що свідчать результати вивчення документації і річного плану роботи закладу. За результатами анкетування усі педагогічні працівники дотримуються алгоритму дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу, який розроблено у закладі.

Організація харчування в закладі сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти. Харчування здійснюється за рахунок місцевого

бюджету (30%) та батьків (70%). Харчуються безкоштовно діти пільгових категорій. В наявності щоденне меню, розроблено та затверджено 2-тижневе перспективне меню, яке доступне здобувачам освіти. Матеріально-технічний стан харчоблоку та їдальні переважно забезпечене новим технологічним обладнанням. Керівником, заступниками директора з навчально-виховної роботи Інною Ярошинською та Вікторією Піонтківською здійснюється контроль за якістю продуктів, що надходить до їдальні, умовами їх зберігання, дотримання термінів реалізації і технології виготовлення страв. За результатами опитування 76% опитаних учнів, вчителів та батьків в анкеті зазначають, що їх переважно задовольняють умови організації харчування у закладі.

У закладі освіти є доступ до мережі Інтернет. Комп'ютери та ноутбуки закладу освіти облаштовано інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет (спеціальні програми, фільтри). Разом з тим, на комп'ютерах використовується безкоштовне антивірусне забезпечення, яке автоматично виявляє і блокує всі підозрілі ресурси, що є на базі безкоштовної антивірусної програми, і на її основі відбувається обмеження доступу до небажаного контенту. У ході спостереження під час навчальних занять здобувачі освіти користуються Інтернет-ресурсами під наглядом педагогів. Бази персональних даних учасників освітнього процесу захищені. Зйомка та розміщення відеоматеріалів на сайті закладу освіти і в публічному просторі здійснюється з письмового дозволу батьків. Питання безпечного користування мережею Інтернет розглядаються під час проведення навчальних занять та бесід з учнями в позаурочний час. У річному плані закладу заплановані і проводяться заходи з учасниками освітнього процесу щодо формування вміння безпечного використання мережі Інтернет. Більшість здобувачів освіти та їхніх батьків поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет та дотримуються загальноприйнятих правил безпечного користування нею. За результатами анкетування: 92 % учнів зазначають, що в школі їх інформують про те, як безпечно користуватися Інтернетом, на тематичних заходах, 84% учнів зазначають, що це здійснюється на уроках. Батьки зазначають в анкетах, що в закладі освіти проводиться робота з ними щодо безпечного використання мережі Інтернет (постійно – 62%, часто – 22 %, іноді – 10%, ніколи – 6%), а також робота щодо запобігання кібербулінгу (постійно – 49%, часто - 26%, іноді – 16 %, ніколи – 9%).

У закладі освіти здійснюється робота з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, педагогічних працівників до професійної діяльності, про що свідчить вивчення протоколів педагогічних рад, планів роботи предметних методичних об'єднань, методичної ради ліцею. У вересні для учнів 1-х класів проводиться ряд заходів, що сприяють адаптації учнів. Практичним психологом проводиться діагностика учнів. Спостерігається співпраця педагогів і батьків. За результатами анкетування 75% батьків відповіли, що проблеми з адаптацією у дітей ніколи не було і 25% батьків відповіли, що проблеми були іноді, але вони вирішувались. Щодо адаптації молодих педагогів: здійснюється супровід та підтримка у педагогічній

діяльності з боку досвідченого педагогічного працівника (педагога-наставника). Разом з тим методики та підходи до адаптації новоприбулих педагогів визначаються індивідуально.

Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

Вивчення протоколів педагогічних рад, планів роботи предметних методичних об'єднань, методичної ради ліцею свідчить про системну роботу педагогів і адміністрації щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації та булінгу. Наказом керівника затверджено антибулінгову політику закладу. На методичному засіданні класних керівників під час практичного заняття з педагогами розроблено алгоритм дій класного керівника в разі виявлення булінгу в дитячому середовищі. Видано відповідні накази, розроблено план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу. На сайті ліцею оприлюднено Порядок подання та розгляду заяв, а також реагування на випадки булінгу в школі; План протидії булінгу і створення безпечного освітнього середовища в ліцеї на 2022/2023 н.р.; нормативні документи. Наявні журнал реєстрації заяв та рішень комісії з розгляду випадків булінгу та журнал реєстрації випадків булінгу. Зареєстрованих заяв звернень щодо випадків булінгу у цьому році не було. За результатами анкетування учнів щодо випадків булінгу учасників освітнього процесу, більшість учнів (63%) зазначають, що булінгу не відчують, їм подобається перебувати в закладі і вони почуваються комфортно, а 37% учнів повідомили, що відчували поодинокі випадки агресії або кепкування і зверталися за допомогою до учителів, класного керівника. 14% батьків відповіли в анкетах, що після звернення з приводу булінгу проблема вирішувалась конструктивно, 7% відповіли, що проблема вирішувалась конструктивно і подібних випадків більше не траплялося; 67% відповіли, що не звертались до закладу освіти, бо таких випадків не було. 86% учнів відповіли, що почуваються в безпеці, перебуваючи в закладі. Батьки в анкетах зазначають, що 55% учнів йдуть до закладу здебільшого охоче, 17% учнів – у піднесеному настрої, з радістю, 14% батьків зазначили, що їхні діти не виявляють особливих емоцій і 11% учнів здебільшого неохоче йдуть до ліцею. Згідно з опитуванням щодо проведення роботи з батьками про попередження та зниження рівня дискримінації: 41% батьків відповіли, що ця робота проводиться постійно, 38% відповіли – часто, 13% відповіли – іноді і 8% ніколи не проводиться. Думка батьків щодо організації роботи з попередження та зниження рівня насилля така: проводиться постійно – 47 %, проводиться часто – 32%, проводиться іноді – 13 %, ніколи не проводиться – 8 %. 100% вчителів повідомили, що в закладі з метою виявлення ознак булінгу (цькування) та запобігання його прояву проводиться навчання, просвітницька робота за участі соціального педагога та відповідних служб, органів для всіх учасників освітнього процесу. 68% вчителів зазначили, що у закладі завжди реагують на випадки булінгу і 29% свідчать, що таких випадків не було. Всі класні керівники при проведенні опитування назвали конкретні заходи, що проводяться для запобігання проявам дискримінації в закладі. Це проведення тематичних уроків, виховних годин, тренінгів, індивідуальних бесід з учнями,

співпраця з соціальним педагогом, просвітницька робота серед батьків, дітей та педагогів тощо.

Щодо дотримання етичних норм, поваги до гідності, прав і свобод людини через правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти, за результатами анкетування, 94% опитаних батьків ознайомлені і приймають правила поведінки, що діють у закладі; 53% учнів зазначають, що правила поведінки в закладі розроблені, оприлюднені та всі їх дотримуються, 26% учнів зазначають, що їм нічого невідомо про правила, 15% учнів, що правила розроблені, але їх не дотримуються, і 6%, що правила лише оприлюднені. Педагоги відповіли в анкетах, що 60% учнів дотримуються розроблених у закладі правил поведінки, 40% учнів ознайомлені із правилами поведінки, проте не завжди їх дотримуються. На сайті закладу оприлюднено правила поведінки для здобувачів освіти, складені на основі мотиваційного підходу.

Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

У ліцеї наявне інклюзивне навчання, яке має достатнє матеріальне забезпечення та розумне пристосування приміщень для дитини з особливими потребами. На сайті оприлюднено Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами закладу. В наявності індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма з учнями. До розроблення індивідуальної програми розвитку залучені батьки. У закладі забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу дітей з ООП, налагоджено співпрацю педагогічних працівників, ІРЦ щодо навчання дітей з ООП.

У закладі формуються навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки здобувачів освіти в освітньому процесі. Про це свідчать заходи, які заплановані у річному плані ліцею, а також інформація про проведені заходи, які оприлюднені на сайті. До їх проведення залучено батьків здобувачів освіти. За результатами анкетування учнів щодо позаурочних заходів, які організовуються у ліцеї: 81% опитаних учнів свідчать, що це екскурсії, 68% учнів - відвідування кінотеатрів, 25% - майстер-класи, 2 % - пікніки на природі, 14 % - спортивні свята.

Заклад освіти має обладнання та засоби навчання для формування ключових компетентностей та наскрізних умінь учнів в недостатній мірі, потребує покращення матеріально-технічна база (зокрема, для 5-6-х класів НУШ). У закладі функціонує бібліотека як для зберігання навчальної літератури, так і для забезпечення навчально-пізнавальної діяльності учнів. У бібліотеці діють виставки книг, змінні відповідно до знаменних і пам'ятних дат. Для учнів перших класів книги розкладені на столиках для кращого доступу і перегляду їх. Для учнів старших класів створено тематичні полиці за жанрами. Інформація про проведені заходи завідувачкою бібліотеки згідно з річним планом висвітлюється на вебсайті закладу. Бібліотека забезпечена комп'ютерною технікою, проте її фонд недостатньо укомплектований. Освітні ресурси бібліотеки використовуються для проведення навчальних занять, позаурочних заходів. За

результатами анкетування: 37% учнів - не користуються ліцеєюною бібліотекою, 34% учнів - відвідують тільки для отримання необхідної літератури та підручників; 19 % учнів - для самопідготовки, консультацій, проєктної роботи і лише 10% учнів – відвідують бібліотеку систематично.

*Висновки і рекомендації за напрямом
«Освітнє середовище закладу освіти»*

Рівень якості освітніх та управлінських процесів за напрямом «Освітнє середовище закладу освіти»

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Рівень оцінювання якості освітньої діяльності закладу освіти
1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці	достатній
1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації	достатній
1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	достатній

З визначеними досягненнями і перевагами у діяльності керівництва і педпрацівників закладу за напрямом «Освітнє середовище закладу освіти» є ряд питань, які потребують вирішення і удосконалення, а саме:

- покращення покриття підвір'я;
- облаштування ігрового майданчика спеціальним покриттям;
- створення кімнати відпочинку для педагогів;
- розширення кількості персональних робочих місць для педагогів;
- створення додаткових місць відпочинку для всіх учасників освітнього процесу;
- оновлення меблів обідньої зали;
- забезпечення технічними засобами всіх педагогів закладу;
- удосконалення безбар'єрного середовища.

Аналіз матеріально-технічної бази та фінансово-господарської діяльності ліцею

Будівля закладу прийнята в експлуатацію 34 роки тому. Адміністрація ліцею разом з колективом, батьками постійно працює над удосконаленням матеріально-технічної бази, підтриманням її у робочому стані. Фінансування потреб закладу проводиться за рахунок державної освітньої субвенції та з міського бюджету департаменту освіти Житомирської міської ради. Протягом навчального року систематично здійснювалася виплата заробітної плати, надбавок, доплат працівникам ліцею.

Пам'ятаючи, що естетичне оформлення приміщення, в якому навчаються наші діти, - це вже половина успіху їх у навчанні, педагогічний колектив у тісній співпраці із батьками доклав чимало зусиль щодо зміцнення матеріально-технічної бази закладу, естетичного оформлення класних кімнат, коридорів, методичного поповнення навчальних кабінетів, пам'ятаючи про те, що навчальний заклад повинен стати школою радості для учня, місцем натхнення для вчителя.

Згідно з кошторисом за рахунок освітньої субвенції, субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами та із міського бюджету виділено фінансування на 2023 рік:

Витрати на оплату праці – 28889452,00 грн., а саме:

заробітна плата працівникам – 27202023,00 грн.;

матеріальна допомога на оздоровлення – 1027646,00 грн.;

щорічна винагорода педпрацівникам (50% посадового окладу) – 477925,00 грн.;

щорічна грошова винагорода керівникам гуртків, соціально-побутова допомога бібліотекарям – 21984,00 грн.

оплата праці для проведення корекційно-розвиткових занять -159874,00

Нарахування на заробітну плату (22 %) – 6355682,00 грн.

Придбання матеріалів, обладнання, інвентарю – 1072421,00 грн. із них:

господарські товари – 100048,28 грн,

господарський інструмент – 15053,24 грн,

електроводонагрівачі – 16540,00 грн.,

будівельні матеріали – 82855,00 грн.,

світильники, лампи світлодіодні, прожектор – 30625,00 грн,

електропродукція – 9918,00 грн.

вогнегасники, пожежні знаки – 13900,00 грн.,

сантехнічне обладнання, матеріали– 30520,00 грн.

канцтовари, друкована продукція – 25117,00 грн,

мило, миючі засоби, чистячі засоби – 21680,00 грн.,

туалетний папір, паперові рушники – 50600,00,грн.,

електроінструменти – 3790, 00 грн.,

м'який інвентар – 19320, 00 грн.,

візуальні елементи доступності – 18262,00 грн,

посуд, обладнання, інвентар для їдальні – 50000,00 грн.

інвентар, обладнання, меблі– 80959,72 грн.,

інтерактивна дошка. маршрутизатор - 25779,00 грн.,

передплата періодики – 10000,00 грн.

документи про освіту – 695,76 грн.,

вікна -99000,00

витратні матеріали для системи очистки води – 15520, 00 грн.

обладнання, матеріали для кабінету безпеки – 305249,00

кошти згідно з постановою КМУ від 05.04.1994 р. № 226 (одяг/взуття для дітей-сиріт)– 20259, 00 грн.

кредиторська заборгованість -26730,00 грн.

Предмети, матеріали, обладнання та інвентар для осіб з особливими освітніми потребами -38881 грн.

Інтерактивна панель, ноутбук -127000,00 грн.

Медикаменти та перев'язувальні матеріали – 25 219, 00 грн.

Продукти харчування – 2896256,00 грн.

Оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 5820576,00 грн.

Оплата послуг (крім комунальних) – 3071204,35 грн. в т.ч.:

поточні ремонти - 1222386,28 грн

ремонт системи вентиляції в тимчасовому укритті- 943350,00 грн

Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесені до заходів розвитку, - 83900,00 грн., в т.ч. навчання вчителів – 77900,00 грн.

Грошова допомога дітям-сиротам – випускникам 11-х класів - 17848,00 грн.

Завдання на наступний навчальний рік

З метою реалізації положень Конституції України, законодавчих актів України в галузі освіти, створення умов для забезпечення доступу громадян до якісної освіти, вдосконалення культурних і національних освітніх прав і запитів усіх громадян, утвердження високого статусу педагогічних працівників у суспільстві, роботу педагогічного колективу Ліцею № 5 міста Житомира у 2023/2024 навчальному році спрямувати на вирішення таких пріоритетних напрямків:

- Удосконалення мережі освітнього закладу відповідно до запитів батьківської громадськості на освітні послуги та форми здобуття освіти;
- Створення безпечних і комфортних умов для навчання, виховання, фізичного розвитку дітей, збереження та зміцнення їх здоров'я;
- Формування сучасного освітнього середовища Нової української школи шляхом зміни просторово-предметного оточення, впровадження нових програм та засобів навчання;
- Використання сучасних ІТ-технологій, мультимедійних засобів навчання, оновлення лабораторної бази для вивчення предметів природничо-математичного циклу;
- Проведення комплексу заходів, спрямованих на якісну організацію освітнього процесу з урахуванням оновлених навчальних програм;
- Орієнтація методичної роботи на підвищення професійної майстерності педагогів щодо впровадження компетентнісного і діяльнісного підходів;
- Осучаснення форм і методів національно-патріотичного виховання дітей і молоді, формування в учнів української ідентичності, активної громадянської позиції, ціннісних ставлень і суджень, що слугуватимуть базою для успішної взаємодії із суспільством;

- Сприяння життєвому самовизначенню учнів через урізноманітнення форм організації профорієнтаційної роботи та профільного навчання;
- Підвищення рівня інформаційно-роз'яснювальної роботи серед батьківської громадськості з питань організації освітнього процесу;
- Активізація співробітництва освітнього закладу із професійно-технічними та вищими закладами освіти міста всіх рівнів акредитації.
- Здійснення енергозберігаючих заходів: забезпечення контролю за витратами енергоносіїв;
- Проведення першочергових ремонтів приміщень та благоустрій території навчального закладу.
- виконання пріоритетних напрямків розвитку ліцею та на вирішення питань, а саме проблемно – методичної теми «Формування в ліцеїстів ключових компетентностей для життя на засадах «педагогіки партнерства» в умовах реформування української школи».

Мета роботи закладу – створення умов для забезпечення в ліцеї сучасної, доступної та якісної системи освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави; забезпечення ефективного управління розвитком загальноосвітнього закладу.

Основні завдання:

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа», впровадження у 6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного спочатку тривалими карантинами, потім – військовою агресією російської федерації на території нашої держави;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах поєднання різних форм організації освітнього процесу;
- реалізація особистісно орієнтованого підходу до розвитку, виховання й навчання учнів через оновлення змісту освіти й упровадження нових освітніх технологій, зокрема інформаційних і телекомунікаційних, на всіх ступенях навчання;
- забезпечення необхідних умов щодо реалізації впровадження Державного стандарту початкової, базової і повної загальної середньої освіти;
- активізація роботи щодо організації освітнього процесу через чітке структурування навчального матеріалу на уроці, встановлення пріоритету уроку як засобу соціалізації учнів та розвитку життєвих компетенцій;
- продовження інформатизації освітнього процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення всіх предметів навчального плану та управлінської діяльності;

- спрямування методичної роботи закладу освіти на успішну реалізацію елементів змішаного навчання учнів;
- систематична робота над виробленням у здобувачів освіти умінь та навичок комунікативно виправдано користуватися засобами державної мови в різних життєвих ситуаціях під час сприймання, відтворення і створення висловлювань з дотриманням українського мовленнєвого етикету;
- створення необхідних передумов з метою інтегрованості української культури в європейський простір, а саме: формування у дітей та учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до відмінних від національних ідей, цінностей культури, мистецтв, здатності диференціювати спільне і відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру як невід'ємну складову загальнолюдського;
- спрямування виховного процесу на найвищі морально-духовні та потенційні можливості виховання, створення умов для досягнення життєвого успіху особистості, розвитку її індивідуальних здібностей;
- забезпечення подальшого розвитку учнівського самоврядування, широкого залучення його до вирішення питань організації освітнього процесу, розвитку громадянської активності, організації здорового способу життя учнівської молоді;
- посилення профорієнтаційної роботи з неповнолітніми, забезпечення постійного контролю за дотриманням законодавства, спрямованого на профілактику правопорушень із залученням органів внутрішніх справ, служби у справах дітей, громадськості;
- суворе дотримання вимог Закону України «Про охорону дитинства», міських програм, які спрямовані на поліпшення умов виховання, навчання та оздоровлення, соціального та матеріального забезпечення та захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- створення необхідних умов для роботи методичних об'єднань, координації їхньої роботи, організація безпосереднього управління роботою керівників МО та активізація їх діяльності щодо надання методичної допомоги вчителям;
- активізація індивідуальної роботи з обдарованими та талановитими дітьми, систематичної та послідовної роботи щодо якісної підготовки здобувачів освіти до олімпіад, конкурсів, турнірів різного рівня;
- спрямування діяльності психологічної служби на підготовку дитини до самостійного життя, підтримку дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, посилення ролі превентивної та корекційної роботи як з учнями, так і з членами їх родин;
- використання в роботі інноваційних підходів до навчання та виховання, роботи з батьками та громадськістю;
- зміцнення матеріально-технічної бази закладу освіти при залученні організацій, громадськості, спонсорів, батьків.